БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 йил чиқиши

№ 251 (3989).

27 ДЕКАБРЬ

ЖУМА

1968 ЙИЛ

Баҳоси 3 тийин.

ОБЛАСТЬ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

КПСС Марказий Комитети Октябрь Пленуми қарорларини бажариш учун курашган ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлашга аҳд қилган Тошкент областининг колхоз ва совхозлари гўшт, сут, тухум ва жун тайёрлаш ва давлатга сотиш планини муддатидан олдин муваффақиятли бажардилар. Чорва маҳсулотлари етиштиришда Калинин, Юқори Чирчиқ, Орджоникидзе ва Оққўрғон районларининг чорвадорлари айниқса яхши ишладилар.

Областимизнинг колхоз ва совхозлари 53 миллион донадан кўпроқ тухум, 58 минг тоннадан ортиқ сут, 13 минг 600 центнердан зиёдроқ жун тайёрладилар ва сотдилар. Бундай кўп маҳсулот ҳеч вақт область хўжаликларида тайёрланмаган эди. Шуниси қувончлики, область хўжаликлари ўтган йилга нисбатан 612 тонна гўшт, 18 миллион дона тухум, 1500 тонна сут ва 1082 центнер жун кўп сотдилар.

Область хўжаликларида чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш давом этаяпти.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА ТАШКИЛИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИ ҲАҚИДА

Тошкент область партия комитетининг Бўстонлиқ райони бўйича ташкилий комитети бюроси қуйидаги составда таъсис этилди: Юсупов П. Ю. (ташкилий комитет бюроси раиси), Шамсиев Т. Г. (ташкилий комитет бюроси аъзоси), Акрамова Л. Е. (ташкилий комитет бюроси аъзоси), Қўйшиманов О. (ташкилий комитет бюроси аъзоси), Усмонов Б. Б. (ташкилий комитет бюроси аъзоси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ САНОАТ ВА ХАЛҚ МАОРИФИ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИНИНГ ИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети қайд қиладики, Саноат ва Халқ маорифи доимий комиссиялари КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитети қарорларига ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Доимий комиссиялари тўғрисидаги Низомга амал қилиб, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш вазифаларини амалга оширишда Олий Советга актив ёрдам бериб келдилар. Улар ўз ҳуқуқ ва ваколатларидан тўлароқ фойдаланадиган, план молия масалалари ва бошқа масалаларни ҳал қилишда кўпроқ ташаббус кўрсатадиган бўлиб қолдилар, бошқарув органларининг ишлари устидан контролни кучайтирдилар, министрликлар, идоралар ва маҳаллий Советларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Саноат доимий комиссиясининг фаолиятида саноат ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш, халқ хўжалик плани кўрсаткичларини бажариш масалалари катта ўрин олган. Комиссия мажлисларида пахта тозалаш саноати корхоналари ўз социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари, қишлоқ хўжалик машиналари ва уларга запас қисмлар, минерал ўғитлар ишлаб чиқариш топшириқлари қандай бажарилаётганлиги махсус кўриб чиқилган. Комиссия шунингдек, маҳаллий саноат корхоналарида халқ истеъмол қиладиган товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан тегишли тавсиялар ишлаб чиққан, енгил саноатда янги техникани жорий қилиш планларининг бажарилиши, енгил ва озиқ-овқат саноатларига оид янги объектларни кадрлар билан таъминлаш ишларини текширувдан ўтказган.

Комиссия машинасозлик заводларида ишчиларга зарур меҳнат ва маиший шароит яратиб бериш тўғрисида катта ғамхўрлик кўрсатган. Комиссиянинг аралашуви натижасида «Главхлопкомаш» бошқармаси ва «Хлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат шароитларини соғломлаштириш, оғир меҳнат процессларини механизациялаш, саноат эстетикасини жорий қилиш, «Ўзбексельмаш», «Ташсельмаш», «Чирчиксельмаш». Трактор йиғув заводлари ҳамда бошқа корхоналар ишчиларининг маиший шароитларини яхшилаш юзасидан бир қатор чора-тадбирлар ишлаб чиққанлар.

Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида КПСС XXIII съезди қарорларида олға сурилган талабларни амалга ошириш билан боғлиқ бўлган жуда муҳим масалалар Халқ маорифи доимий комиссияси диққат марказида бўлиб келган.

Умумий таълим плани топшириқларининг бажарилишини, Фарғона области маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг саккизинчи ва ўнинчи синфларни битириб чиққан ёшларни ишга жойлаштириш юзасидан олиб бораётган ишларини ҳамда мактаб ошхоналари ва буфетлари ишлари ва бошқа масалаларни текшириб чиқиш комиссия фаолиятида амалий аҳамиятга эга бўлди.

Халқ маорифи доимий комиссияси Андижон области мактаб ўқитувчиларига маданий-маиший шароит яратиб бериш тўғрисида таклифни тайёрлаб, уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми муҳокамасига киритган. Президиумнинг шу масала юзасидан чиқарган Қарорини ва комиссия тавсияларини бажара бориб, область маҳаллий Советлари шу йилиёқ ишга янги юборилган ўқитувчилар учун икки юздан кўпроқ квартира ажратдилар ва қурдилар. Тошкент ва Андижон ўқув юртларида педагог кадрларни тайёрлаш ишлари яхшиланиб бормоқда. Ўқитувчилар учун квартиралари бўлган янги мактаб бинолари лойиҳалари ишлаб чиқилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтаси шароитида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисидаги Қарорининг ижросини контроль қилиш тартибида Халқ маорифи комиссияси Тошкент шаҳридаги мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ишини текшириб чиққан. Комиссия таклифлари меҳнаткашларга хизмат кўрсатиш ишини яхшилашга шак-шубҳасиз ёрдам беради.

Саноат ва Халқ маорифи доимий комиссиялари Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш плани ва республика Давлат бюджети лойиҳаларини кўриб чиқишда актив қатнашмоқдалар. План-бюджет комиссияси ва бошқа тармоқ комиссиялари билан биргаликда ана шу масала юзасидан хулосалар ишлаб чиқмоқдалар, бу билан эса улар республика Олий Советининг экономика ва маданиятга раҳбарлик қилиш соҳасидаги энг муҳим вазифаларидан бирини амалга оширмоқдалар.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари 1967 йил октябрь ойида киритган тавсияларни Озиқ-овқат, Гўшт ва сут саноати министрликлари қандай бажараётганликларини текшириб чиққан Саноат доимий комиссиясининг ташаббуси диққатга сазовордир.

Ўз олдиларида турган вазифаларни ҳал қила бориб, Саноат ва Халқ маорифи доимий комиссиялари турли хил иш формалари ва методларидан фойдаланиб келмоқдалар. Бир йилга мўлжаллаб тасдиқланган планларга мувофиқ бу комиссиялар жойларда текширишлар ва кузатувлар ўтказмоқда, мажлислар чақирмоқда ва ўз таклифларининг бажарилишини контроль қилиб бормоқда. Саноат комиссияси депутатлар ишини янада активлаштиришга ҳаракат қилиб, ҳар бир масалани тайёрлаш учун депутатлар ва мутахассислар орасидан ишчи группалар тузади. Халқ маорифи комиссиясининг аъзолари ҳам ижроия комитетлари, халқ маорифи органлари, сайловчиларнинг актив ёрдамида ўз сайлов округларида кўпгина ишларни амалга оширмоқдалар.

Шу билан бирга, Саноат ва Халқ маорифи доимий комиссияларининг ишларида камчиликлар ҳам йўқ эмас. Берилган тавсияларнинг ҳаммаси ҳам белгиланган муддатда бажарилаётир, деб бўлмайди, бу эса қабул қилинаётган қарорлар устидан етарли контроль олиб борилмаётганлигини кўрсатади. Сайловчилар наказларини бажаришга ҳам тегишли эътибор берилмаган. Айрим депутатлар комиссиялар ишларида ҳали ҳам актив қатнашмаётирлар. Халқ маорифи комиссияси планда белгиланган чора-тадбирларнинг ҳаммасини тўла-тўкис амалга оширган, деб бўлмайди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Саноат ва Халқ маорифи доимий комиссияларининг фаолияти маъқуллансин.

2. Саноат ва Халқ маорифи доимий комиссиялари зиммасига юқорида қайд этиб ўтилган камчиликларни тезда тугатиш, ўз фаолиятида ишчанликни ҳар томонлама ошириш ва барча депутатларни белгиланган планларни амалга оширишга сафарбар қилиш вазифаси юклатилсин.

3. Ўзбекистон ССР Олий Совети коммунистик қурилиш соҳасида меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ролини ҳар томонлама ошириш тўғрисида КПСС XXIII съезди қарорларида ва партия Марказий Комитетининг шундан кейин қабул қилган қарорларида олға сурилган талабларни сўзсиз бажаришни доимий комиссияларнинг асосий вазифаси деб ҳисоблайди.

Шунга мувофиқ доимий комиссиялар ўз диққат-эътиборларини перспектив аҳамиятга эга бўлган ва аҳолининг кенг табақалари манфаатларига даҳлдор бўлган катта иқтисодий ва социал проблемаларни ўрганиш ҳамда ҳал қилишга қаратмоқлари лозим.

Республика Олий Советининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги функцияларини амалга ошириш барча доимий комиссиялардан Олий Совет сессияларини тайёрлашда актив қатнашишни, Олий Совет Президиуми муҳокамасига конкрет таклифлар киритиб туришни, қонун лойиҳалари ишлаб чиқишда ва энг муҳим масалалар юзасидан хулосалар беришда актив қатнашишни талаб қилади.

Партия XXIII съездининг қонунларга риоя қилиниши устидан, Олий Советга ҳисоб берувчи органлар, биринчи навбатда министрликлар, идоралар, маҳаллий Совет ижроия комитетларининг фаолиятлари устидан, улар халқ хўжалик плани топшириқларини ва Давлат бюджети олдидаги ўз мажбуриятларини қандай бажараётганликлари устидан контроль олиб боришни кучайтириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга оширишда доимий комиссиялар муҳим роль ўйнашлари керак.

4. Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссиялар зиммасига ўз иш услублари ва методларини доимо такомиллаштириб бориш вазифасини юклайди.

Доимий комиссияларнинг кўшма ва сайёр мажлисларини кўпроқ ўтказиб туриш, ҳамма депутатлар ўз округларида ташаббус кўрсатиб ва моҳирлик билан ишлашлари, ўзларига берилган топшириқларни сайловчилар ҳамда маҳаллий идора органлари ёрдамида муваффақиятли амалга оширишлари учун ғамхўрлик қилмоқ зарур.

Республика Олий Советининг доимий комиссиялари маҳаллий Советларнинг доимий комиссиялари билан ҳамкорликни ва амалий алоқани мустаҳкамлашлари, улар билан биргаликда чора-тадбирлар ўтказишни планлаштиришлари ҳамда маҳаллий Совет доимий комиссияларига зарур ёрдам кўрсатиб бормоқлари лозим.

Комиссиялар киритган тавсиялар белгиланган муддатларда бажарилиши устидан контролни жиддий яхшиламоқ керак.

5. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига доимий комиссиялар ишларини уюштиришда бу комиссияларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш, уларнинг иш тажрибасини ўрганиш ва кенг ёйиш, сайловчиларни улар фаолиятларидан хабардор қилиб туриш, доимий комиссиялар киритган тавсияларни амалга оширишда барча ташкилотлар ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини кучайтириш вазифалари топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЁШЛАР МАСАЛАСИ БЎЙИЧА ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Ёшлар масаласи бўйича доимий комиссияси 19 кишидан иборат составда тузилсин.

2. Ёшлар масаласи бўйича доимий комиссия составига қуйидаги депутатлар сайлансин:

Комиссия раиси

Мусахонова Хадича Раимовна — 105-Эски Тошкент округидан депутат.

Раис ўринбосари

Архангельский Валентин Акимович — 32-Ўзбекистон округидан депутат.

Комиссия секретари

Красников Борис Анатольевич — 311-Денов қишлоқ округидан депутат.

Комиссия аъзолари:

Абдураҳмонова Мукаррам — 273-Нагорний округидан депутат.

Аҳророва Султон — 291- Улугбек округидан депутат.

Бородин Сергей Петрович — 200- Когон шаҳар округидан депутат.

Гаврилов Александр Фадеевич — 379- Москва округидан депутат.

Жамолов Ўроқ — 303- -Ленин округидан депутат.

Қурбонов Исмоилжон — 169-Қатортол округидан депутат.

Рибалка Виталий Викторович — 16- Високовольтний округидан депутат.

Соқиев Обид — 35- Тельман округидан депутат.

Скоробогатов Георгий Ильич — 177- Бирлашган округидан депутат.

Сирожиддинов Зокир — 241- Мироқи округидан депутат.

Тен Хай Гюн — 127-Гулбоғ округидан депутат.

Тошматов Қурбонали — 58- Металлурглар округидан депутат.

Усмонов Раҳмон — 332-Октябрь округидан депутат.

Ҳайдарова Гавҳар Қодировна — 40-Қатортол округидан депутат.

Ҳамроев Раззоқ — 29-Фурманов округидан депутат.

Ҳамроқулов Боқижон — 137-Қўрғонтепа округидан депутат.

3. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига доимий комиссиялар тўғрисидаги Низомни Ёшлар масаласи бўйича доимий комиссия ҳақидаги бўлим билан тўлдириш тўғрисида масала тайёрлаб, Олий Совет муҳокамасига киритиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Ленинизм» колхозининг механизаторларидан Р. Шафазов (чапда), Э. Корсонбоев ўртоқлар шудгорлашда фаол қатнашиб, кундалик нормаларини ошириб бажараяптилар.

А. Абалян фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунини ҳамда Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари посёлка Совети тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунини амалга киритиш тартиби ҳақида

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисида Ўзбекистон ССР Қонуни ва Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари посёлка Совети тўғрисида Ўзбекистон ССР Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунлари қабул қилинган кунидан бошлабоқ, яъни 1968 йил 25 декабрдан амалга киритилсин.

2. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан 1958 йил 18 январда тасдиқланган Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисидаги Низом ва Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан 1959 йил 6 январда тасдиқланган Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари посёлка Совети тўғрисидаги Низом ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

3. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига Ўзбекистон ССРнинг амалдаги қонун актларини Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисида ва Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари посёлка Совети тўғрисида қабул қилинган Ўзбекистон ССР Қонунларига мувофиқлаштириш вазифаси топширилсин.

4. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ҳукумат қарорларини Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунларига мувофиқлаштириш вазифаси топширилсин.

5. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон ССРнинг амалдаги қонунлари Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунларига мувофиқ ҳолга келтирилганга қадар меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг иш фаолиятини тартибга солувчи актлар мазкур Қонунларга хилоф бўлмагани учун қўлланаверади.

6. Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумига Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисида ва Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари посёлка Совети тўғрисида қабул қилинган Ўзбекистон ССР Қонунларига мувофиқ ҳамда маҳаллий шароитларни ҳисобга олган ҳолда Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ (овул) ва посёлка Советлари тўғрисида Қонун лойиҳалари ишлаб чиқиб, уларни автоном республика Олий Совети муҳокамасига киритиш тавсия этилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 25 декабрь, Тошкент шаҳри.

(Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети ва посёлка Совети тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунлари «Тошкент ҳақиқати» газетасининг навбатдаги сонларида босилади).

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

26 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш республика, партия, совет, жамоат ташкилотлари ва маъмурий органларининг милиция фаолиятини яхшилаш соҳасидаги вазифаларига ҳамда уни янада мустаҳкамлаш чораларига бағишланди.

Йиғилиш ишида область партия комитетларининг секретарлари ва бўлим мудирлари, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, область, район ва шаҳар ижроия комитетларининг раислари, область комсомол комитетларининг секретарлари, республика Ички ишлар министрлиги область, шаҳар ва район бўлимларининг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми, Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба Союзлари Республика Совети, Ўзбекистон Комсомоли Марказий Комитетининг раҳбар ходимлари, прокуратура, Олий суд, Ички ишлар министрлиги, Давлат хавфсизлик комитети, халқ контроли комитетининг, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, республика газеталари, радио ва телевидение редакторлари қатнашдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **В. Г. Ломоносов** доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари **Б. А. Новицкий,** Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Э. Т. Шайхов,** Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари **А. М. Илюхин,** Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **М. О. Толипов,** Бухоро область партия комитетининг иккинчи секретари **Ю. М. Ремидовский,** Жарқўрғон район партия комитетининг иккинчи секретари **А. А. Шипилова,** Қарши шаҳар ижроия комитетининг раиси **Ф. Набиев,** Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари **И. П. Дрижак,** Фарғона область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи **С. З. Собиров,** Пайарик район партия комитетининг биринчи секретари **А. Мелиев,** Гулистон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **И. Қўчқоров,** Ўзбекистон ССР ички ишлар министри **Х. Х. Яхёев,** Чуст район партия комитетининг биринчи секретари **М. Бобохонов** иштирок этдилар.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари **Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова,** Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат **С. Р. Расулов** қатнашдилар.

Йиғилиш иштирокчилари муҳокама қилинган масала юзасидан резолюция қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Мебелчилар ғалабаси

23 декабрда Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш йиллик планини муддатидан илгари ортиғи билан бажарди. Бошқарма ишлаб чиқариш корхоналари бор имкониятни ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача 1,4 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан 600 минг сўмлик мебель ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

Бошқармага қарашли саноат корхоналарининг коллективлари ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларини тағин ҳам оширишда жонкуярлик кўрсатмоқда. Ҳозир ўн хил янги тур мебель, шу жумладан гарнитурлар, диван-караватлар, кийим-кечак шкафлари ва бошқа хил маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

Нефтчилар муваффақияти

Мамлакатимизда нефть қазиб чиқариш ҳажми 300 миллион тоннага етган куни «Ўзбекнефть» бирлашмасининг серғайрат коллективи ҳам ажойиб муваффақиятга эришди. Нефть қазиб чиқариш бўйича йиллик план муддатидан илгари бажарилди. Халқ хўжалиги учун 1 миллион 122 минг тонна нефть етказиб берилди.

21 декабрь куни эса табиий газ қазиб чиқариш йиллик плани адо этилди.

ИЖОДКОРЛАР

Оҳангарон «Сантехлит» заводида ишлаб чиқариш новаторлари ва рационализаторлар сафи кундан-кунга кенгаймоқда. Йил бошидан бери 66 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу заводга 57 минг сўмдан ортиқ фойда келтирди.

Ишчиларнинг техникавий малакасини оширишга ҳам катта эътибор берилаётир. Ўн бир ой мобайнида 110 ишчининг малакасини ошириш кўзда тутилган бўлса, шу давр ичида 200 га яқин ишчи махсус курсларни битирди. И. Рўзиев, А. Казакова, И. Барковец, Р. Асянова ҳамда М. Черепанов каби ўнлаб қўли гул ишчилар кундалик ва ойлик топшириқларини муттасил 115-130 процент этиб бажаришаётир.

А. ФОЗИЛОВ,
А. МАННОПОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ САНОАТ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ РАИСИ ДЕПУТАТ И. Г. АНИСИМКИН ДОКЛАДИ

Халқимиз КПСС XXIII съезди қарорларини бажара бориб, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришда катта-катта муваффақиятларга эришмоқда, бунда Ўзбекистон республикаси шаҳар ва қишлоқлари меҳнаткашларининг ҳам улуши бор.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг ушбу сессияда қараб чиқилган 1969 йилги Давлат плани билан Давлат бюджети Совет Ўзбекистони экономикасини ривожлантириш йилномасидаги янги саҳифалар бўлади. Бу план ва бюджетда беш йилликнинг тўртинчи йилида республика меҳнаткашлари эгаллаши лозим бўлган янги марралар белгилаб берилган.

Республика олдида турган катта вазифалар тобора янги-янги резервларни тинимсиз қидириб топиб ишга солишни, иқтисодий жараёнларга раҳбарликни такомиллаштиришни, омма орасида олиб борилаётган ишларнинг услуби ва методларини ўткирлаштиришни, ишлаб чиқариш ва давлат ишларини идора қилишга меҳнаткашларни кенгроқ жалб этишни талаб қилади.

Партиямиз XXIII съездидан кейин ўтган йилларда Совет кишиларининг активлиги ва онглилиги янада ўсди, уларнинг коммунизм қурилишига мумкин қадар кўпроқ ҳисса қўшишга интилиши кучайди. Республика халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришда Советларнинг роли тобора ошиб бормоқда. Депутатлардан тузилган тармоқ доимий комиссияларининг фаолияти активлашганлиги, маҳаллий Советлар ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ана шу комиссияларга раҳбарликни яхшилаётганлиги бундан далолат бериб турибди. Саноат доимий комиссиясининг ҳисоботи ана шу сессиянинг кун тартибига киритилганлиги бунинг ёрқин далилидир. Комиссиянинг иши тўғрисида гапириб бериш менга топширилган.

Бизнинг доимий комиссиямизга 21 депутат сайланган, уларнинг кўпчилиги бевосита саноат корхоналарида ишлайди. Республика Олий Советининг органи бўлган комиссия ўзига берилган ҳуқуқ асосида республика ва маҳаллий органлар фаолиятини контроль қилишни, қонун лойиҳалари тайёрлашда қатнашишни, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съездининг ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини муваффақиятли равишда амалга оширишга кўмаклашишни ўзининг асосий вазифаси деб билади.

Комиссия саноат ишини яхшилашга, уни ривожлантириш суръатларини жадаллаштиришга алоқадор турли масалалар юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига, республика ҳукуматига ва Иттифоқ министрликларига бир қанча таклифлар киритди.

Комиссиянинг фаолиятига энг актуал масалаларни ўз ичига олувчи перспектив план асос қилиб олинган. Шу планни муҳокама қилиш вақтида комиссия аъзоларининг муайян группаларига у ёки бу масалани мажлисда қараб чиқишга тайёрлаш топширилди, бунинг учун масъул ижрочилар тасдиқланди, комиссия аъзолари одатда маҳаллий Советларнинг депутатларини, ишлаб чиқариш мутахассислари ва новаторларини, министрликлар ва идораларнинг ходимларини ўз ишларига жалб қилдилар.

Доимий комиссиянинг мажлисларига қўйилган масалалар ҳамиша ишчанлик вазиятида ва принципиал равишда муҳокама қилинади. Қараб чиқилаётган масаланинг муҳимлиги, унинг пухта тайёрланганлиги, одатда корхоналарнинг раҳбарларидан, министрликлар коллегияларининг аъзоларидан ва бошқа ходимлардан кўп кишининг қатнашуви кўп жиҳатдан бунга ёрдам бермоқда. Кенг кўламда фикрлашиб олиш натижасида корхоналарнинг хўжалик фаолиятидаги камчиликларни йўқотиш, уларнинг иқтисодий ишини кучайтириш, хўжаликка раҳбарликни такомиллаштириш ва шу сингарилар юзасидан коллектив бўлиб тавсиялар ишлаб чиқилади.

Минерал ўғит ишлаб чиқариш тўғрисидаги масалани тайёрлаш вақтида комиссия аъзолари минерал ўғитларни республика областларига ўз меъёрида етказиб бериш ишида жиддий камчиликлар борлигини аниқладилар. Гарчи, умуман олганда химия корхоналари ишлаб чиқариш планларини ошириб бажарганлари ҳолда баъзи областлар минерал ўғитни етарли олмаган эдилар. Доимий комиссия ўз қарорида химия саноати бошқармасига минерал ўғитларни истеъмолчиларга бир меъёрда етказиб бериш юзасидан қаттиқ тартиб ўрнатиб, Самарқанд ва Қўқон суперфосфат заводлари ишларига алоҳида эътибор беришни тавсия қилди. Шундан кейин ўтказилган текшириш бу тавсияларнинг амалга оширилаётганлигини кўрсатди.

Комиссия қишлоқ хўжалик машиналари ва уларнинг запас қисмлари ишлаб чиқишни кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги масалани муҳокама қилганида «Узбексельмаш» ва «Ташхимсельмаш» заводларида ишлаб чиқариш ва меҳнат қониқарсиз ташкил этилганлиги, ишчи кадрлар яхши тайёрланмаганлиги, кооперация тариқасида етказиб бериладиган деталлар ўз вақтида келтирилмаганлиги сабабли бу корхоналарда ишлаб чиқариш планлари бажарилмаганлигини таъкидлади. Комиссия бошқарма раҳбарларига ва корхоналарнинг директорларига ишлаб чиқариш маданиятини оширишни, ишловчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашни, ишчилар орасида тарбиявий ишни кучайтиришни тавсия қилди.

Ўтган йил август ойида Пахта тозалаш саноати министрлигининг корхоналари пахтани қабул қилишга ва қайта ишлашга қандай тайёрланганлиги тўғрисидаги масала қараб чиқилди. Шу масалани муҳокама қилиш вақтида кўпгина тайёрлов пунктлари ва пахта заводлари пахтани ташиб олишни пайсалга солаётганликлари, бошқа муҳим ишларни сусткашлик билан олиб бораётганликлари аниқланди. Комиссиянинг тавсияси билан Пахта тозалаш саноати, Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрликлари бу камчиликларни тузатиш юзасидан шошилинч чоралар кўрдилар.

Комиссия ҳар бир областда маҳаллий саноатнинг аҳволи қандай эканлигини батафсил ўрганиб чиқди. Комиссия саноатнинг бу тармоғи бирмунча муваффақиятларга эришган бўлса ҳам, лекин аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан бошқа республикалардан орқада қолаётир деган ҳулосага келди.

Комиссиянинг фикрича, бунинг сабаби шуки, маҳаллий хом ашёдан ва ишлаб чиқариш чиқитларидан етарли равишда фойдаланилмаётир, меҳнат унумдорлигининг даражаси паст, маданий-маиший ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш плани бажарилмаётир, чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати паст. Министрлик капитал маблағларни сусткашлик билан ўзлаштирмоқда, совға-салом бўладиган буюмлар, турли бадиий буюмлар ишлаб чиқаришга дуруст аҳамият бермаяпти.

Биз маҳаллий саноат корхоналарига қўшимча равишда машина-ускуналар ва транспорт воситалари ажратиб бериш тўғрисида, шу министрликнинг лойиҳа ташкилотини кенгайтириш ҳақида, қишлоқ жойларда майда ишлаб чиқариш цехлари қуриш учун кўчма механик колонна ажратиш тўғрисида ва шу сингари бошқа масалалар ҳақида республика Госпланига таклифлар киритдик. Шу таклифларнинг кўплари ҳозирнинг ўзидаёқ ҳал қилинди.

Лекин комиссия қарори қандай ижро этилаётганлиги текшириб кўрилганида, республика Маҳаллий саноат министрлиги доимий комиссия тавсияларини ўз коллегияси мажлисида шу вақтгача муҳокама қилмаганлиги, бу масала юзасидан ҳатто буйруқ ҳам чиқармаганлиги маълум бўлди. Комиссия министрликнинг ана шу ва бошқа нуқсонларини кўрсатиб, уларни тузатиш йўлларини айтиб берди. Комиссия область ижроия комитетларига саноатнинг ана шу тармоғи корхоналарини ривожлантириш масаласини сессия мажлиси муҳокамасига қўйишни ҳам тавсия қилди.

Шу йил март ойида комиссия «Главхлопкомаш» раҳбарларининг машинасозлик корхоналарида ишларнинг хавфсизлиги қандай таъминланаётганлиги тўғрисидаги ахборотини тинглади. Хўжалик раҳбарларига ишчиларнинг меҳнат қилиши учун нормал шароит яратиб бериш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу соҳада кўп иш қилинмоқда. Масалан, «Узбексельмаш» ва «Чирчиксельмаш» заводларида темирчилик-пресс цехлари эски ноқулай бинолардан янги биноларга кўчирилмоқда. «Ташхимсельмаш» заводидаги эски цехлар реконструкция қилиб бўлинмоқда.

Комиссия ўз мажлисларидан бирида енгил саноат корхоналарида фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари қандай жорий этилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Комиссия саноат тармоқларини техника билан қайта қуроллантиришнинг яқин йилларга мўлжалланган перспектив планини ишлаб чиқишни, цехларни реконструкция қилишни министрликка тавсия этди. Шу муносабат билан биз СССР Енгил саноат министрлигига мурожаат қилиб, республика енгил саноат корхоналарининг маҳсулот турларини кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, техника тараққиётини жадаллаштириш учун зарур бўлган машина-ускуналарга ва материалларга бўлган эҳтиёжини қараб чиқишни илтимос қилдик. Яқинда комиссия номига жавоб келди. Унда кўп миқдорда машина-ускуналар қўшимча равишда ажратилганлиги айтилган.

Бизнинг комиссиямиз иштирокида Озиқ-овқат саноати, Гўшт ва сут саноати министрликлари план-бюджет ва тармоқ доимий комиссияларининг 1968 йилги халқ хўжалик планига доир тавсияларини қандай бажараётганлиги тўғрисидаги масала тайёрланди ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми мажлисида муҳокама қилинди. Комиссияларнинг тавсиялари суст жорий этилаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Озиқ-овқат саноати ва Гўшт-сут саноати министрликларининг раҳбарлари шу тавсияларга эътибор бериб, ишчанлик билан қараганларида мазкур тармоқларнинг ишидаги камчиликлар анча камайган бўлур эди.

Олий Совет сессияси хўжалик органлари ва корхоналарнинг раҳбарларидан тармоқ доимий комиссияларининг тавсияларига тағин ҳам эътибор бериб қарашни, бу тавсияларни министрликларнинг коллегияларида, меҳнаткашларнинг коллективларида албатта муҳокама қилишни талаб этиши лозим, деб ўйлайман. Хўжалик раҳбарлари Олий Советнинг ва тегишли комиссияларнинг қарорлари қандай бажарилаётганлигидан мунтазам равишда уларни хабардор қилиб туришлари зарур.

Олий Совет Президиумида доимий комиссияларнинг иши билан шуғулланувчи бўлимнинг тузилганлиги бу комиссияларнинг фаолиятини янада активлаштириш, улар қабул қиладиган қарорларнинг самарадорлигини ошириш учун янгидан-янги имкониятлар очиб берди. Ана шу бўлим бундан буён ҳам тармоқ комиссияларининг ишини мувофиқлаштириб туриши, улар ўртасидаги алоқани мустаҳкамлашга кўмаклашиши, айрим масалаларнинг биргаликда муҳокама қилинишини уларнинг практикасига жорий этиши лозим.

Пировардида шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, иқтисодий ислоҳот Олий Совет тармоқ доимий комиссияларининг фаолиятига ҳам таъсир ўтказиб, коммунистик қурилишнинг ўзларига топширилган соҳасидаги ишларнинг аҳволи учун уларнинг ролини ва масъулиятини оширади.

Саноат доимий комиссияси ўз зиммасига юклатилган вазифаларни шараф билан бажармоқ учун бутун куч-ғайратни ишга солади, деб сизларни ишонтиришга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИ РАИСИ ДЕПУТАТ В. А. АБДУЛЛАЕВ ДОКЛАДИ

Бизнинг комиссиямиз барча областлар ва Қорақалпоғистон Автоном Республикаси вакилларидан иборат 21 депутатдан ташкил топган. Комиссия аъзолари орасида ўқитувчилар, олимлар, партия ва совет ходимлари, ишчилар ва колхозчилар бор.

Комиссия дастлабки мажлисларидан бирида умумий мажбурий таълим планининг бажарилиши тўғрисида республика Маориф министрлигининг ҳисоботини муҳокама қилди. Бу муҳокама ўқувчилар контингентини сақлаб қолиш учун кураш баъзи областларда заиф эканлигини кўрсатди. Бу айниқса ишчи-ёшларнинг кечки (сменали) мактабларига оиддир. Қашқадарё, Хоразм областларида ва Қорақалпоғистон АССРда мактаблар ҳузуридаги интернатларнинг иши ёмон аҳволда эканлиги маълум бўлди.

Халқ маорифи органлари комиссиянинг таклифларини амалга ошира бориб, бу соҳада маълум иш бажардилар. Шу ўқув йилида умуман республика бўйича умумий мажбурий таълим халқ хўжалик плани бажарилди. Лекин шундай бўлсада, баъзи ерларда аҳволни ҳали қониқарли деб бўлмайди. Бизнинг ихтиёримизда бўлган маълумотлар эришилган муваффақиятлар билан кифояланиб қолиш мумкин эмаслигини кўрсатади.

Ўрта мактабларнинг саккизинчи ва ўнинчи синфларини битириб, олий ўқув юртлари ва техникумларда ўқишни давом эттирмаётган йигит ва қизларнинг тақдири тўғрисида комиссия тайёрлаган масала муайян қизиқишга сазовор. Фарғона областида ўтказилган текшириш маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ўспиринларни жамоат фойдали меҳнатга жалб қилишга зарур эътибор бермаётганликларини кўрсатди. Фарғона, Қўқон, Олтиариқ ва бошқа районларда ўқишни битириб чиққанларнинг кўплари на ишлайди, на ўқийди. Комиссия мана шу нонормал аҳволга барҳам бериш чораларини белгилаб берди. Мавжуд фактлар эндиликда Фарғона областида аҳвол анча яхшиланганлигини билдирмоқда. Аммо шундай бўлсада, республика учун бу проблема умуман жиддийлигича қолмоқда. Халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида кадрлар етишмаётган бир пайтда мактабларни битириб чиққанларнинг катта қисми ҳеч қаерда ишламаяпти. Уларнинг кўпчилиги Бухоро областига тўғри келади.

Биз республика Госплани, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг меҳнат ресурсларидан фойдаланиш давлат комитети, область Советларининг ижроия комитетлари мазкур проблемага ниҳоятда диққат-эътибор билан қарашлари керак, деб ҳисоблаймиз. СССР Олий Совети, Иттифоқ ва автоном республикалар Олий Советлари, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари составида ёшлар масаласи бўйича доимий комиссиялар тузилиши ёш авлодни тарбиялаш юзасидан олиб борилувчи барча ишларни жонлантиришга шак-шубҳасиз ёрдам беради.

Бизнинг комиссиямиз шу йилнинг ёзида Андижон области мактабларининг ўқитувчилари қандай маданий-маиший шароитларда яшаётганликлари билан қизиқди. Бу борада озмунча салбий фактлар тўпланмади. Чунончи, педагогларнинг маиший шароитларига ажратилувчи маблағлар кўпинча фойдаланилмай қолаётганлиги аниқланди.

Комиссия область маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг эътиборини ўқитувчиларнинг маданий-маиший шароитлари тўғрисида ғамхўрликни кучайтириш зарурлигига қаратди. Биз бу масалани Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг муҳокамасига киритдик. Орадан унча кўп вақт ўтмаган бўлишига қарамай, Андижон областида ишнинг бирмунча яхшиланганлиги сезилмоқда. Шу ўқув йилининг бошланишигача бу ерда янги келган ўқитувчилар учун 66 квартира қуриб берилди ҳамда коммунал уйлар ва бошқа бинолардан 200 дан ортиқ квартира ажратилди. Кўп йиллар мобайнида энди биринчи марта мактаблар рус тили ўқитувчилари билан тўла таъминланди. Ўқитувчиларнинг ёзги дам олишлари ҳам яхши ташкил қилинди. Санаторийлар ва дам олиш уйларида мингга яқин киши хордиқ чиқарди, 2 мингдан ортиқ киши мароқли сафар ва экскурсияларда бўлдилар.

Комиссиянинг таклифларига республика ташкилотлари ҳам жавоб берди. Республика ҳукумати шу йилиёқ ўқитувчилар учун квартиралари бўлган мактаб биноларининг лойиҳаларини ишлаб чиқишни тегишли ташкилотлар зиммасига топширди. Келаси йили область педагогика билим юрти билан чет тиллар институти студентлари учун ётоқхоналар қурилади.

КПССнинг XXIII съезди меҳнаткашлар депутатлари Советлари план ва молия масалаларини ҳал қилишда кўпроқ ташаббус кўрсатишлари керак, деб уқтирди. Бизнинг комиссиямиз, республика Олий Советининг бошқа комиссиялари сингари ана шу кўрсатмани бажарар экан, халқ хўжалигини ривожлантириш плани ва давлат бюджетининг лойиҳаларини кўриб чиқишда актив қатнашди, министрликлар ва идораларнинг докладларини тинглади, план-бюджет комиссиясига ўз таклифларини айтди.

Республика Олий Советининг қарорлари ҳам бизнинг диққат эътиборимизда турибди. Биз ҳафтада икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш муносабати билан республика аҳолисига маданий-маиший ва савдо хизматини яхшилаш юзасидан кўриладиган чоралар тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети учинчи сессиясининг қарорлари қандай бажарилаётганлигини бошқа комиссиялар билан биргалашиб текширдик. Шу сессия арафасида комиссияларнинг қўшма мажлисида Тошкент шаҳар ижроия комитети, Тошкент область ижроия комитети ва тегишли министрликларнинг докладлари муҳокама қилинди. Мазкур масалани Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг муҳокамасига қўйишга қарор берилди.

Комиссия ўз планига мувофиқ мактаб буфетлари ва ошхоналарининг ишини текширди. Депутатларнинг берган маълумотларига кўра, кўпгина жойларда болалар тўғрисида катта ғамхўрлик қилинмоқда. Масалан, Жарқўрғон районидаги барча мактабларнинг ошхона ва буфетлари бор. Сирдарё областининг кўпчилик шаҳар ва районларида ҳам бу борадаги иш ёмон эмас. Шу билан бирга, комиссия мазкур соҳада белгиланган топшириқлар тўла бажарилмаётганлигини ҳам қайд этади. Кичик комплектли неча юзлаб мактабларда ҳамон буфетлар йўқ. Самарқанд, Сурхондарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРда шундай ўқув юртлари айниқса кўп. Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги, «Узбекбирлашув», маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ҳар бир мактабда ошхона ёки буфет ишлаши тўғрисида ғамхўрлик қилмоқлари лозим.

Мажлис қилиб туриш комиссия фаолиятининг бирдан-бир формаси эмас. Депутатлар округларда каттагина иш қилмоқдалар. Улар маҳаллий Советлар доимий комиссияларининг, халқ маорифи бўлимлари, сайловчиларнинг мададига таяниб мактабларга сезиларли ёрдам кўрсатмоқдалар.

Масалан, Избоскан районидаги ўқитувчи депутат Р. Д. Мурашова мактабда болаларнинг овқатланиши тўғрисидаги ўз хулосалари ва таклифларини район ижроия комитетининг муҳокамасига қўйди. Мактабгача муассасаларга қарашли масалалар эса ўз жойида ҳал қилинди. Комиссия аъзоси — Жарқўрғон район партия комитетининг секретари Ч. Алматов мактабларга тез-тез бориб, уларга тузук ёрдам кўрсатаётир.

Комиссия аъзолари бундан буён ҳам округларда амалий-ташкилий ишлар ўтказиб, маҳаллий совет ва партия органлари билан, маҳаллий советларнинг халқ маорифи комиссиялари билан алоқани мустаҳкамлаб бораверадилар. Бизнингча комиссия мажлисларини тегишли бирон масала ўрганиб чиқилган жойларнинг ўзида тез-тез ўтказиб турмоқ лозим кўринади. Бу нарса комиссия ишини янада конкретлаштириб, бу ишга қатнашмоқ учун катта активни жалб қилишга имкон беради.

Шуни тан олмоқ керакки, комиссиянинг иши етарлича мунтазам бўлмади, планнинг баъзи бандлари эса бажарилмай қолди.

Комиссия иш процессида бизнинг фикримизча республика ташкилотларининг диққат эътиборини талаб этувчи масалаларга дуч келди.

Капитал қурилишнинг аҳволи жиддий ташвишга солмоқда. Маҳаллий Советлар йўли билан мактабгача муассасаларни фойдаланишга топшириш 9 ой мобайнида планда кўзда тутилганнинг сал кам 20 процентини ташкил этди. Мактаб бинолари бирмунча яхшироқ қурилаётган бўлсада, аммо бу ерда ҳам капитал маблағларни ўзлаштириш топшириқлари бор-йўғи 64,5 процент бажарилди. Наманган, Андижон, Самарқанд, Қашқадарё, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССРда мактаблар айниқса сусткашлик билан қурилмоқда. Область ижроия комитетлари, маориф министрлиги ва Қорақалпоғистон Министрлар Совети қурилишнинг аҳволи устидан назоратни кучайтирмоғи зарур.

Доимий комиссия олимлар, педагоглар жамоатчилиги, халқ маорифи органларининг куч-ғайратларини ўқишда иккинчи йилга қолувчиларга қарши кураш проблемасига мужассамлантирмоқ зарур, деб ҳисоблайди.

Бошқа иттифоқдош республикалардаги сингари бизнинг республикамизда ҳам бошланғич мактабларни уч йиллик таълимга ўтказиш юзасидан тажрибалар қилиб кўрилмоқда. Олинган дастлабки натижалар янги, янада мураккаб программани оила ёки болалар боғчасида зарур тайёргарликдан ўтган болалар одатда яхши ўзлаштираётганликларини кўрсатмоқда. Аммо экспериментал синфларда қийинчиликларга дуч келаётган болалар категорияси ҳам бор. Биз шу муносабат билан мактабларни янги программага ўтказиб бориш жараёнида зарур бўлган ерларда тайёргарлик группалари тузиш кераклиги тўғрисида айтилаётган фикрни қўллаб қувватлаймиз.

Мамлакатда умумий мажбурий ўрта таълимга ўтиш амалга оширилаётган шароитларда педагогика кадрларини тайёрлашни яхшилашга алоҳида эътибор бермоқ лозим.

Халқ маорифи доимий комиссиясининг аъзолари ўзларининг барча фаолиятлари партиянинг ёш авлодни тарбиялаш ишига қўяётган юксак талабларига жавоб бериши учун барча куч-қувватларини сарфлаяжаклар. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ САНОАТ ВА ХАЛҚ МАОРИФИ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИНИНГ ДОКЛАДЛАРИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат И. ЖАЛИЛОВ нутқи

(Қашқадарё область ижроия комитетининг раиси).

Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг доимий комиссиялари давлатни бошқаришнинг катта мактаби, депутатларни ташкилий-оммавий ишга жалб қилишнинг амалий ва синалган шаклидир. Қашқадарё областининг маҳаллий Советлари шуни ёдда сақлаб комиссияларнинг фаолиятини доимо такомиллаштириб бормоқдалар. Комиссиялар турмушни чуқурроқ ўргана бошладилар, кундалик масалаларни оператив тарзда ҳал қила бошладилар.

Энди доимий комиссиялар ишни фақат депутатларнинг кучлари билан чекланиб қолмай, унга кенг активни жалб қилган ҳолда олиб бораётганликлари қувонарли бир ҳолдир. Сўнгги вақтларда область Совети доимий комиссияларининг қишлоқ, посёлка, район ва шаҳар Советларининг доимий комиссиялари билан алоқаси сезиларли даражада мустаҳкамланди. Улар кўпгина ҳолларда ўз олдиларида турувчи масалаларни биргалашиб ҳал қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг саноат ва халқ маорифи доимий комиссияларининг ҳозирги сессияда қилган ҳисоботи Советлар ўз фаолиятида доимий комиссияларга кенг равишда суянаётганлигининг ёрқин далилидир. Шу жиҳатдан олганда Олий Совет тажрибаси маҳаллий Советлар ва уларнинг доимий комиссиялари учун жуда қимматли ва фойдали бўлиши шубҳасиздир.

Биз бундан буён Олий Совет доимий комиссиялари билан маҳаллий Советларнинг доимий комиссиялари ўртасидаги алоқалар мустаҳкамланиб боришини ниҳоятда зарур, деб ҳисоблаймиз, шунингдек доимий комиссиялар қабул қилган қарорларнинг ижроси устидан назоратни кучайтириш зарур, деб ҳисоблаймиз. Энг яхши комиссияларнинг иш тажрибасини кенг тарқатиш жуда муҳим ишдир.

Қашқадарё областининг маҳаллий Советлари ўзларининг ташкилий-оммавий ишларининг тағин ҳам яхшиланишини таъминлаб, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини хўжалик ва маданий қурилишда эришилган янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, деб сессия қатнашчиларини ишонтиришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

Депутат Б. ҚУРБОНОВА нутқи

(Термиз шаҳридаги Карпов номли мактаб ўқитувчиси).

Совет ўқитувчилари олдида ёш авлодни тарбиялашдек катта ва олижаноб вазифа турибди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ўқитувчиларнинг II Бутуниттифоқ съездида шу ҳақда гапирган эди. У мамлакатимизда мактаб ўқитувчиси — энг фахрли, халқ катта ҳурмат қиладиган заҳматкашлардан биридир, деб таъкидлаганди. Инсон ўз меҳнати билан табиатни ўзгартиради, деб тўғри айтишади. Лекин ўқитувчининг меҳнати шу билан қадрли ва шу билан ажойибки, бу меҳнат инсоннинг ўзини шакллантиради. Сурхондарё областининг педагогика коллективлари ўз куч-қувватларини мана шу асосий вазифа — коммунистик жамиятнинг янги кишисини шакллантириш вазифасига қаратмоқдалар.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари оталиққа олган колхозлар, совхозлар, корхоналар ва бошқа ташкилотлар мактабларнинг ўқув материал базасини мустаҳкамлашда катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Масалан Термиз ва Шўрчи районларида мана шу соҳада каттагина иш қилиб қўйилди. Бу ерда барча мактаблар машғулотларга ўз вақтида ва сифатли тайёрлаб қўйилди, бир қанча янги мактаб бинолари қуриб битказилди.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари, уларнинг доимий комиссиялари халқ маорифи органлари билан биргалашиб, умумий мажбурий таълим тўғрисидаги қонунни амалга ошириш юзасидан катта иш ўтказмоқдалар, мазкур масалаларни мунтазам равишда муҳокама қилмоқдалар, халқ маорифи органлари ва мактаб раҳбарларининг ҳисоботларини тингламоқдалар, уларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Аммо биз бир қанча қийинчиликларга дуч келаётганлигимизни ҳам айтиб ўтмоқ керак. Бу қийинчиликларнинг йўқотилиши областда халқ маорифи ишини анчагина яхшилаган бўларди. Областдаги мактаблар, мактаб-интернатлар ва бошқа болалар муассасалари кўргазмали ўқув қуролларига ва жиҳозларига эҳтиёж сезаётган бўлсалар-да, уларни харид қилиш учун ажратилаётган маблағлар етарли эмасдир.

Асосан колхоз ва совхозларнинг маблағлари ҳисобига мактаб бинолари кенг миқёсда қурилаётган бўлишига қарамай, умуман бундай қурилиш суръатлари ўқувчилар контингентининг ўсишидан орқада қолмоқда. Шу муносабат билан мактабларда, айниқса шаҳарлар ва район марказларида машғулотларнинг кўп сменали бўлиши қисқармаяпти. Агар колхоз ва совхозлар қурилиш материаллари билан яхшироқ таъминланганида мактаб қурилиши янада тез суръатлар билан борган бўларди.

Биз капитал қурилиш ва ремонт, ўқув қуроллари харид қилиш учун бюджет маблағларидан тўғри фойдаланиш масалалари бундан буён ҳам халқ маорифи доимий комиссиясининг диққат марказида турмоғи керак деб ўйлаймиз. (Қарсаклар).

Депутат А. ХЎЖАЕВ нутқи

(Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри)

Ўзбекистон ССР Олий Советининг саноат комиссияси республика Озиқ-овқат саноати министрлиги халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1968 йилги давлат плани ва давлат бюджетининг лойиҳалари юзасидан Олий Совет план-бюджет комиссияларининг тавсияларини қандай бажараётганлигини текширди. Комиссияларнинг текшириш натижалари ва министрликнинг доклади Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлисида тингланди.

Олий Совет Президиуми Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг корхоналари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни бирмунча кўпайтиришга, уларнинг сифатини яхшилашга, хилини оширишга эришганликларини қайд этиб ўтди. Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги шароитларига ўтказилган корхоналар асосан муваффақият билан ишлаб турибди. Шу билан бирга, Олий Совет Президиуми министрлик комиссияларнинг тавсияларини ҳали тўла амалга оширмаганлигини, ўз қарамоғидаги корхоналарнинг фаолиятидаги камчиликлар эса, сусткашлик билан йўқотилаётганлигини уқтириб ўтди. Министрлик барча корхоналар учун белгиланган топшириқларнинг бажарилишига эриша олмади, доимий комиссияларнинг маҳсулот сифатини оширишга қаратилган таклифлари бажарилишини таъминламади. Республика халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган объектлар жуда секин қурилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми министрликка кўрсатиб ўтилган камчиликларга барҳам бермоқ учун кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўриш вазифасини топширди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қарорини министрлик коллегияси муҳокама қилиб, қайд этилган камчиликларга барҳам бериш чораларини белгилади. Коллегия мажлисида бир қанча қолоқ корхоналар директорларининг ҳисоботлари тингланди. Министрлик, бош бошқарма ва трестларнинг раҳбар ходимлари корхоналарга бориб, ўша ернинг ўзида ишни яхшилаш учун зарур амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Министрлик бўйича маҳсулот реализация қилиш 11 ойлик плани ошиғи билан адо этилди. Йиллик план ҳам бажарилади.

Биз Олий Советнинг доимий комиссиялари — саноат комиссияси ҳамда савдо ва умумий овқатланиш комиссияларидан мазкур масалаларни ҳал этишда бизга ёрдам кўрсатишларини сўраймиз. Токи ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилсин, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи эса тўла қондирилсин. (Қарсаклар).

Депутат Л. А. РЕУТ нутқи

(Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводининг стерженчиси)

Сессияда Олий Совет саноат ва халқ маорифи доимий комиссияларининг иши тўғрисидаги ҳисоботларнинг муҳокама қилиниши жуда катта амалий аҳамиятга эга. Бу муҳокама тажриба алмашишга, ҳар бир комиссиянинг иши қандай қилса янада самарали бўлиши тўғрисида бош қотиришга имконият беради.

Биз, саноат ходимларининг ҳозир олдимизда турган энг муҳим вазифамиз янги иқтисодий ислоҳотни энг катта самара берадиган қилиб жорий этишдан иборатдир. Шунинг учун ҳам, менимча саноат билан шуғулланувчи доимий комиссия планлаштиришнинг янги системасига ўтган корхоналар қандай ишлаётганлигига катта эътибор бермоғи керак. Сўнгги вақтларда доимий комиссияларнинг иши анча жонланди. Доимий комиссиялар кишиларнинг ҳаётий манфаатларига алоқадор кўпгина муҳим проблемаларни кўтариб чиқиб, министрликлар ва идораларнинг муҳокамасига тақдим қилмоқда. Лекин, афсуски, баъзи масалалар ҳамиша ҳам оператив равишда ўз вақтида ҳал қилинмаяпти. Баъзан министрликлар комиссияларнинг айтган таклифларига яхши эътибор бермайдилар.

Комиссияларнинг ўзлари ҳам ижрони назорат қилишни кучайтирмоқлари керак. Мен бирон қарорнинг бажарилиши учун нима иш қилинганлиги тўғрисида ҳар бир мажлисда депутатларни хабардор қилиб туриш фойдали бўларди, деб ўйлайман.

Олий Советнинг мен аъзо бўлган савдо доимий комиссияси 1967—1968 йилларда бир қанча муҳим тадбирлар ўтказди. Биз Сирдарё области савдо ташкилотлари раҳбарларининг растрата ва ўғирлашга қарши кураш тўғрисида қилган докладларини тингладик, қурилиш комиссияси билан бирга савдо корхоналарини қуриш ишини анализ қилиб чиқдик, бошқа масалаларни ҳам кўрдик. Биз Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» раҳбарлари, шунингдек қурилиш министрликларининг раҳбарлари савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш корхоналари қурилишини ташкил этишдаги камчиликлар тўғрисида айтган мулоҳазаларимиздан зарур хулосалар чиқариб оладилар, деб ишонамиз.

(Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат Р. САХИБОЕВ доклади

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика Олий Советининг учинчи сессиясидан кейин қабул қилинган Фармонларни Ўзбекистон ССР Конституцияси талабларига мувофиқ Сизларнинг тасдиқингизга киритади.

СССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги ва унинг жойлардаги органларининг номи Совет давлати органлари системасида улар бажарадиган барча функцияларни тўла-тўкис акс эттиролмай қолганлиги сабабли ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми 1968 йил 25 ноябрда «СССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги номини СССР Ички ишлар министрлиги деб аташ тўғрисида» Фармон қабул қилди. Шу Фармонга мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 4 декабрда Фармон қабул қилди.

Шу Фармонга биноан, Ўзбекистон ССР иттифоқ-республика Жамоат тартибини сақлаш министрлигининг номи Ўзбекистон ССР иттифоқ-республика Ички ишлар министрлиги деб аталадиган бўлди, шунингдек Қорақалпоғистон АССР Жамоат тартибини сақлаш министрлигининг номини ҳам Қорақалпоғистон АССР Ички ишлар министрлиги деб аташ зарур деб топилди. Меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетларининг Жамоат тартибини сақлаш бошқармалари эса мазкур ижроия комитетларнинг Ички ишлар бошқармаларига айлантирилди. Меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советлари ижроия комитетларининг ички ишлар бўлимлари тузилди.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 50, 68, 90, 93 ва 96-моддаларига тегишли ўзгартишлар киритиш таклиф этилади.

Ушбу сессияда «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Конституцияси русча текстининг 85 ва 142-моддаларига ҳам зарур ўзгартишлар киритиш лозим бўлади.

Бу масалаларга оид Қонунларнинг лойиҳалари ҳаммангизда бор.

Энди амалдаги қонунларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритган баъзи Фармонлар ҳақида тўхталиб ўтишга рухсат бергайсиз.

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми 1968 йил 12 апрелда «Гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисида» қабул қилган Фармоннинг 15-моддасига мувофиқ, гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш юзасидан белгиланган тартиб-қоидани бузган мансабдор шахсларни, шунингдек туҳмат қилиш мақсадида шикоят ёки ариза берган кишиларни жиноий жавобгарликка тортиш кўзда тутилади.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 27 июнда «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилиб, бу Фармон билан мазкур Кодексни алоҳида — 151[1]-модда билан тўлдирди. Бу моддага биноан, гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларига сансалорлик билан қараш ва бюрократларча муносабатда бўлиш оқибатида давлат ёки жамоат манфаатларига, ёхуд гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларига жиддий зарар етказилса, шунингдек мансабдор шахс шикоят ёки ариза берган гражданларни таъқиб қилса — икки йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёки бир йилгача муддатга ахлоқ тузатиш иши билан жазолаш белгилаб қўйилди.

Бундан ташқари, Кодекснинг 112-моддаси туҳмат қилиш мақсадларида шикоят ёки ариза берганлик учун икки йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилишни кўзда тутувчи алоҳида банд билан тўлдирилди.

Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига ана шундай қўшимчалар киритилганлиги муносабати билан республика Олий Совети Президиуми 1968 йил 27 июнда «Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча киритиш ҳақида» яна бир Фармон қабул қилиб, унда шундай категориядаги ишлар юзасидан терговни қайси орган олиб боришини белгилаб берди.

Шу йил 25 июлда республика Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 101-моддасига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» янги Фармон қабул қилди.

Ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини ҳамда транспортдан фойдаланиш қоидаларини жиддий тарзда бузганлик учун жиноий жавобгарлик кучайтирилди. Шу мақсадда Олий Совет Президиуми «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» 1968 йил 25 июлда қабул қилган Фармон билан Кодекснинг 208 ва 209[1]-моддаларида кўзда тутилган транспорт ҳаракати хавфсизлиги ва ундан фойдаланиш қоидаларини бузиш натижасида содир бўлган жиноятлар учун кўриладиган жазо чораси кучайтирилди. Бундан ташқари, Жиноят кодекси алоҳида 208[1]-модда билан тўлдирилиб, бу моддага мувофиқ, автотранспорт воситаларини маст ҳолда бошқарганлиги учун илгари маъмурий таъсир кўрсатиш чораси қўлланилган шахслар мазкур транспорт воситаларини яна маст ҳолда бошқарганликлари учун жиноий жавобгарликка тортилиши белгилаб қўйилди. Мазкур Фармонга биноан, техникавий жиҳатдан бузуқ бўлган транспорт воситаларини фойдаланишга чиқарганлик учун ҳам жиноий жавобгарлик белгиланди.

Шаҳар кўчаларида ва йўлларда ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини бузишга қарши самаралироқ кураш олиб бориш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 25 июлда «Шаҳарлар ва аҳоли пунктлари кўчаларида ва йўлларда ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини ҳамда транспорт воситаларидан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» ҳам Фармон қабул қилди.

Бу Фармонда белгилаб қўйилишича, автомототранспорт, шаҳар электротранспорти, тракторлар ёки бошқа хил ўзи юрар машиналар каби транспорт воситаларининг ҳайдовчилари шу транспорт воситаларини маст ҳолда бошқарганликлари учун бир йилгача муддатга транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этиладиган бўлди.

Иккинчи марта ана шундай ножўя ҳаракат қилганлари тақдирда, транспорт ҳайдовчилар уч йилгача муддатга транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этиладилар. Агарда автотранспортни бошқариш ҳуқуқига эга бўлмаган ҳайдовчилар бир йил мобайнида икки ёки ундан кўпроқ марта ушлансалар, у ҳолда Фармон бўйича мазкур транспорт ҳайдовчиларга 30 сўмгача миқдорда штраф солинади. Шунингдек, транспорт воситаларини бошқаришни уларни бошқариш ҳуқуқига эга бўлмаган ёки маст ҳолдаги шахсларга топшириб қўйганлик учун ҳам ана шу миқдорда штраф солиш кўзда тутилади. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар транспортни ўзбошимчалик билан ва маст ҳолда бошқарганлари тақдирда уларга 50 сўмгача миқдорда штраф солинади. Транспорт воситаларидан шахсий бойиш мақсадида фойдаланган ҳайдовчилар, Фармонга биноан транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан бир йил муддатгача маҳрум этиладилар, ёки 30 сўмгача миқдорда штраф тўлайдилар.

Мазкур Фармонда белгилаб қўйилганидек, пиёда юрувчилар, пассажирлар, велосипедчилар ва бошқа шахслар ҳаракат қоидаларини кўнгилсиз ҳодисалар рўй беришига сабаб бўлган ёки шундай бўлиши мумкин бўлган даражада қўпол бузганликлари учун маъмурий жавобгарликка тортиладилар. Фармонда шаҳарлар ва аҳоли пунктлари кўчаларида ҳамда йўлларда ҳаракат хавфсизлигини таъминловчи бошқа масалалар ҳам батафсил баён қилинган.

Хўжалик ва социал-маданий қурилиш вазифаларини ҳал қилишда меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг ролини янада ошириш, улар фаолиятида демократик принципларни такомиллаштириш мақсадида ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми 1968 йил 8 апрелда «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилиш соҳасидаги фаолиятини активлаштириш зарурлигига катта аҳамият берилиб, бу Фармоннинг 6-моддасига кўра, меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларига ҳамда уларнинг ижроия комитетларига жамоат тартибини ва аҳоли пунктларининг озода бўлиши қоидаларини, табиатнинг ва маданият ёдгорликларининг муҳофаза қилинишини таъминлайдиган қоидаларни, аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштириш ва уларни қуриш қоидаларини, спиртли ичимликлар билан савдо қилиш қоидаларини бузишга, колхоз ва совхозларда экинларни пайхон қилишга йўл қўйган, шунингдек бошқа хил ножўя ҳаракатлар қилган мансабдор шахслар ва гражданларга нисбатан иттифоқдош республикалар қонунларида белгиланган ҳолда ва тартибда маъмурий жазо кўриш ҳуқуқи берилди.

СССР Олий Совети Президиумининг ана шу Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1968 йил 29 августда «Ўзбекистон ССРнинг маъмурий жазо бериш асослари ва тартибини белгилаб берувчи қонун актларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Ана шу Фармонга кўра, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Маъмурий тартибда солинадиган штрафларни татбиқ этишни янада чеклаш тўғрисида» чиқарган 1962 йил 17 мартдаги Фармони 13-моддасига тегишли қўшимча киритилиб, унда маъмурий тартибдаги штрафлар меҳнаткашлар депутатлари район шаҳар Советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялардан ташқари, меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ҳамда уларнинг ижроия комитетлари томонидан ҳам, агарда улар ҳузурида маъмурий комиссиялар тузилган бўлса, у ҳолда шу комиссиялар томонидан солинишлиги таъкидлаб кўрсатилди.

«Ўзбекистон ССРда табиатни қўриқлаш тўғрисида»ги Қонуннинг еттинчи моддасига ҳам тегишли ўзгартиш киритилиб, меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари, ёки шу ижрокомлар ҳузуридаги маъмурий комиссиялар мазкур Қонун талабларини бузган шахсларга штраф солишлари мумкинлиги қайд этиб қўйилди. Бу органларга, шунингдек, ов қилиш қоидаларини ўқ отиш қуролларини сақлаш ва улардан фойдаланиш, шоли экиш қоидаларини бузганлик учун ҳамда заҳарли ёввойи ўтларга, зарпечакка ва бошқа хил бегона ўтларга қарши кураш олиб бориш ичкиликбозликка қарши ва шаҳар ҳамда посёлкаларда ўзбошимчалик билан иморат қуришга қарши курашиш қонун-қоидаларини бузганлик учун ҳам маъмурий жазо кўриш ҳуқуқи берилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика ҳукуматининг баъзи аъзоларини ишга тайинлаш ва баъзиларини вазифасидан озод қилиш тўғрисида чиқарган Фармонларни ҳам Сизларнинг муҳокамангизга тақдим этади. Бу Фармонлар Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг тақдими билан қабул қилинган.

Чунончи, 1968 йил 23 сентябрдаги Фармон билан ўртоқ Фозил Қўқонбоев бошқа ишга ўтганлиги сабабли Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри вазифасидан озод қилинди.

Шу йил 14 октябрдаги Фармон билан эса ўртоқ Фаҳмиддин Хўжаев Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министри вазифасидан озод қилиниб Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри қилиб тайинланди. Ўша куни қабул қилинган бошқа бир Фармон билан ўртоқ Мирзаолим Иброҳимов Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министри қилиб тайинланди.

1968 йил 24 декабрдаги Фармон билан ўртоқ Фалалеев Павел Петрович ССР Иттифоқи энергетика ва электрлаштириш министрининг биринчи ўринбосари қилиб тайинланганлиги сабабли Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министри вазифасидан озод қилинди.

Ана шу Фармонларни тасдиқлаш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Олий Совети Қарорларининг лойиҳалари ҳамда Ф. Хўжаев ва М. Иброҳимов ўртоқларнинг меҳнат ва ижтимоий фаолиятига оид справкалар Сизларнинг ҳаммангизда бор.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияси билан ҳозирги сессияси ўртасидаги даврда республикамиз Олий суди составида ҳам баъзи ўзгаришлар бўлди.

Чунончи Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1968 йил 2 июлдаги Фармони билан ўртоқ Альберт Григорьевич Михайлянц бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан республика Олий судининг аъзоси вазифасидан озод қилинди. Сессия муҳокамасига ўртоқ А. Г. Михайлянцни Ўзбекистон ССР Олий судининг аъзоси вазифасидан озод қилиш тўғрисида таклиф киритилади.

Депутат ўртоқлар! Юқорида айтиб ўтилган Фармонларни тасдиқлаш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Конунларининг ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети Қарорларининг лойиҳалари ҳаммангизга тарқатилган. Республика Олий Совети Президиуми Сизлардан ана шу Қонун ва Қарорларни тасдиқлашни сўрайди. (**Қарсаклар**).

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг
ҚОНУНИ

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «УЗБЕКИСТОН ССР ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИНИ УЗБЕКИСТОН ССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ ДЕБ АТАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ВА УЗБЕКИСТОН ССР КОНСТИТУЦИЯСИ (АСОСИЙ ҚОНУНИ)ГА УЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш министрлигини Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги деб аташ тўғрисида» чиқарган 1968 йил 4 декабрдаги Фармони тасдиқлансин.

Шунга мувофиқ Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

50- моддага «Ўзбекистон ССРнинг қуйидаги Министрликлари иттифоқ-республика Министрликларидир» деган сўзлардан кейин «Ички ишлар министрлиги» деган сўзлар киритилсин: бу моддадан «Жамоат тартибини сақлаш» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

68- моддага «Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри» деган сўзлардан кейин «Ички ишлар министри» деган сўзлар қўшилиб, бу моддадан «Жамоат тартибини сақлаш министри» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

90- моддага «Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси» деган сўзлардан кейин «Ички ишлар бошқармаси» деган сўзлар қўшилиб, бу моддадан «Жамоат тартибини сақлаш бошқармаси» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

93- моддага «Меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари ижроия комитетларининг қуйидаги бўлимларини тузадилар:» деган сўзлардан кейин «Ички ишлар бўлими» деган сўзлар қўшилиб, бу моддадан «Милиция бўлими» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

96- моддага «Меҳнаткашлар депутатларининг шаҳар Советлари ижроия комитетларининг қуйидаги бўлимларини тузадилар:» деган сўзлардан кейин «Ички ишлар бўлими» деган сўзлар қўшилиб, бу моддадан «Милиция бўлими» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг
ҚОНУНИ

УЗБЕКИСТОН ССР КОНСТИТУЦИЯСИ (АСОСИЙ ҚОНУНИ)НИНГ РУСЧА ТЕКСТИДАГИ 85 ВА 142-МОДДАЛАРИГА УЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг русча текстига қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

85- моддадаги «сельских» деган сўз «кишлачных» деб ўзгартирилсин;

142- моддадаги «сельские» деган сўз «кишлачные» деб ўзгартирилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг
ҚОНУНИ

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ УЗБЕКИСТОН ССР ЖИНОЯТ КОДЕКСИГА ҚЎШИМЧА ВА УЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1968 йил 27 июнь Фармони;

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 101- моддасига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1968 йил 25 июль Фармони;

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1968 йил 25 июль Фармони.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг
ҚОНУНИ

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «УЗБЕКИСТОН ССР ЖИНОЯТ ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСИГА ҚЎШИМЧА КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча киритиш тўғрисида»ги 1968 йил 27 июнь Фармони тасдиқлансин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг
ҚОНУНИ

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «УЗБЕКИСТОН ССРНИНГ МАЪМУРИЙ ЖАЗО БЕРИШ АСОСЛАРИ ВА ТАРТИБИНИ БЕЛГИЛАБ БЕРУВЧИ ҚОНУН АКТЛАРИГА УЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРнинг маъмурий жазо бериш асослари ва тартибини белгилаб берувчи қонун актларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1968 йил 29 август Фармони тасдиқлансин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг
ҚОНУНИ

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ШАҲАРЛАР ВА АҲОЛИ ПУНКТЛАРИ КУЧАЛАРИДА ВА ЙУЛЛАРДА ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИ ҲАМДА ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ҚОИДАЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН МАЪМУРИЙ ЖАВОБГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ ТУҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Шаҳарлар ва аҳоли пунктлари кўчаларида ва йўлларда ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини ҳамда транспорт воситаларидан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги 1968 йил 25 июль Фармони тасдиқлансин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАРИНИ ТАЙИНЛАШ ВА ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТУҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«Ўртоқ Фозил **Қўқонбоевни** Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри вазифасидан озод қилиш тўғрисида»ги 1968 йил 23 сентябрь Фармони;

«Ўртоқ **Ф. Хўжаевни** Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри қилиб тайинлаш тўғрисида»ги 1968 йил 14 октябрь Фармони;

«Ўртоқ **М. Иброҳимовни** Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисида»ги 1968 йил 14 октябрь Фармони.

«Ўртоқ П. П. **Фалалеевни** Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министри вазифасидан озод қилиш тўғрисида»ги 1968 йил 24 декабрь Фармони.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

УРТОҚ А. Г. МИХАЙЛЯНЦНИ УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИНИНГ АЪЗОСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Уртоқ Альберт Григорьевич **Михайлянц** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Судининг аъзоси вазифасидан озод қилинсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 25 декабрь. Тошкент шаҳри.

УНВОН МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Р. ФАЙЗИЕВГА (РАҲМАТ ФАЙЗИЙ) «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНЪАТ АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон совет кино санъати соҳасидаги катта хизматлари учун ёзувчи-кинодраматург Раҳмат Файзиевга (Раҳмат Файзий) «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

П. К. ПОМАЗКОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЕР ТУЗУВЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада ер тузишдаги ва яйловларга сув чиқаришдаги катта хизматлари, қишлоқ хўжалигидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун Узбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли республика яйлов-мелиорация қурилиши тресті Ғиждувон лойиҳа-қидирув отрядининг бошлиғи Пётр Константинович **Помазковга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ер тузувчи» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Н. И. НЕСКОРОДОВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ВРАЧ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Врачлик соҳасидаги узоқ йиллик самарали ишлари ва республика аҳолисининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишдаги хизматлари учун Тошкент тўқимачилик комбинати медицина-санитария қисми кўз касаллигини даволаш бўлимининг мудири Надежда Ивановна **Нескородовага** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. СУЛАЙМОНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЮРИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика суд органларидаги узоқ йиллик самарали ишлари ҳамда қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботларни мустаҳкамлаш ишидаги хизматлари учун Андижон область Ленинск шаҳар халқ судининг раиси Мадамин **Сулаймоновга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. В. КУЛЬБАЦКИЙГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллик самарали ишлари, Ўзбекистон ССР энергетика ва химия саноатини ривожлантиришдаги актив иштироки учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг катта референти Иван Васильевич **Кульбацкийга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ҳ. А. БОБОЖОНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЎҚИТУВЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Еш авлодни тайёрлаш ва коммунистик руҳда тарбиялаш ишидаги хизматлари учун Тошкентдаги совет савдоси техникумининг директори Ҳамид Абдуллаевич **Бобожоновга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. А. КИМЕЛЬМАНГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия, комсомол ва совет органларида кўп йиллик самарали ишлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими секторининг мудири Владимир Александрович **Кимельманга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 26 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. Г. ЗБАРСКИЙГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллик ва самарали ишлари ҳамда республикада фото санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ўзбекистон Журналистлар союзи ижодий фото студиясининг директори Исаак Григорьевич **Збарскийга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 26 декабрь. Тошкент шаҳри.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш кенгашининг катта илмий ходими Алексей Григорьевич **Батигин** узоқ йиллик самарали илмий ишлаб чиқариш фаолияти учун ва туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Вали **Хўжаев** темир йўл транспортидаги узоқ йиллик ва самарали ишлари учун ҳамда эллик ёшга тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Тошкент область меҳнаткашлар депутатлари Бўка район Совети ижроия комитетининг раиси Рихси **Қодиров** партия ва совет органларидаги узоқ йиллик самарали ишлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Фарғона пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси Маҳмуд **Мирзаахмедов** партия, совет, хўжалик органларидаги узоқ йиллик самарали фаолияти учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ИЧКИ РЕЗЕРВЛАР—ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

Калинин районининг коммунистлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларини муҳокама қилиб, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирларини белгиладилар

Калинин райони — шаҳар меҳнаткашларини сабзавот, картошка, мева, узум, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашда салмоқли ўрин эгаллайди.

Колхозчилар ва совхоз ишчилари КПСС Марказий Комитети март Пленуми бўлиб ўтгандан буён бу соҳада катта ютуқларни қўлга киритдилар. Давлат томонидан берилаётган катта моддий-техника ёрдами, меҳнатни ташкил этиш ва иқтисодий рағбатлантириш соҳасида амалга оширилаётган янги тадбирлар дала меҳнаткашлари ва чорвадорларнинг меҳнат активлигини ҳар қачонгидан ҳам ошириб юборди. Колхозлар иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланиб, йилдан-йилга мўл ҳосил етиштириб катта даромад олмоқдалар.

Лекин, деҳқончилик ва чорвачиликда ҳали фойдаланмаётган резервлар кўп. КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг янги истиқболларини кўрсатиб берди. Колхозчилар ва совхоз ишчилари ишни ана шу Пленум қарорлари асосида ташкил этиб, беш йилликнинг тўртинчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва унинг таннархини арзонлаштириш резервларини қидириб топмоқдалар. Бу ҳақда яқинда бўлиб ўтган район партия комитетининг пленумида ҳам қимматли фикрлар айтилди. Коммунистлар ўз олдиларида турган муҳим вазифалар нималардан иборат эканлигини келишиб олдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети октябрь Пленуми қишлоқ хўжалигини ҳар тарафлама ривожлантириш вазифасини илгари сурди. Катта сиёсий, партиявий ва умумдавлат аҳамиятига эга бўлган бу вазифани бажариш ҳар бир колхозчи, ҳар бир совхоз ишчиси, ҳар бир мутахассиснинг, коммунист ва комсомолларнинг жанговар бурчидир.

Ғалвир сувдан кўтарилиб, бажарилган ишларга якун ясалмоқда. Деҳқонлар ҳам эришган ютуқларини дилда такрорлаб, йўл қўйилган камчиликларнинг сабабларини ўрганиб, партиямизнинг октябрь Пленуми асосида янги режаларни тузмоқдалар.

Калинин район қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг бу соҳада амалга ошираётган тадбирлари ҳам ибратлидир.

Маълумки, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Март Пленуми қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг янги имкониятларини кўрсатиб берган эди. Ана шу давр ичида районда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан бирмунча ишлар қилинди.

Тошкент шаҳри ва саноат марказлари аҳолисини сабзавот, картошка, қовун-тарвуз, мева, узум, чорва маҳсулотлари билан йил давомида таъминлаш бу район меҳнаткашларининг асосий бурчидир. Ана шу давр ичида давлатга 223 минг тонна сабзавот, 54 минг тонна картошка, 54 минг тонна қовун-тарвуз, 21 минг тонна мева ва узум сотилди. Бошқача қилиб айтганда район планга нисбатан 28 минг тонна ортиқча маҳсулот етказиб берди.

Қурилган бир қатор тадбирлар, амалга оширилган партиявий-ташкилий, сиёсий ишлар, коммунистларнинг авангардлиги туфайли кўплаб хўжаликларнинг экономикаси мустаҳкамланди. Ильич номли, «Партия XX съезди», Куйбишев номли колхозлар, «Келес» ва «Москва» совхозлари эндиликда ўз қаддарини ростлаб олдилар.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида ҳам олға қараб катта қадам ташланди.

Энг муҳими шуки, колхоз ва совхозларда бошланғич партия ташкилотларининг хўжаликка конкрет раҳбарлиги таъминланмоқда. Уларнинг жанговарлик қобилияти ортиб бораётир. Партия ходимлари эндиликда ишлаб чиқаришга фан ютуқларини жорий қилиш, коммунистларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлашга кўпроқ эътибор бермоқдалар. Мутахассисларнинг қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришидаги роли ортиб бормоқда. Механизация кенг жорий этилиб, алмашлаб экиш, ихтисослаштиришга катта эътибор берилмоқда.

ИЛҒОР ТАЖРИБАЛАР ОММАЛАШТИРИЛСИН

Ҳар бир хўжалик қишлоқ хўжалигини юксалтиришда озми-кўпми ўзининг тажрибасига эга. Лекин бу тажрибани оммалаштириш ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди. Агар биз эришилган ютуқларга танқидий нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, бу соҳадаги камчиликлар кўзга яққол ташланади. фойдаланилмаётган имкониятларни билиб оламиз.

Оби-ҳаво шароити бир хил, ерининг унумдорлиги жиҳатидан деярли фарқи йўқ хўжаликларнинг ҳар хил натижаларга эришишлари бунга мисол бўлади. «Назарбек». ва «Тошкент» совхозларида кейинги уч йил ичида сабзавотнинг ҳар гектаридан ўртача 120 центнердан, картошкадан 59 центнердан ҳосил олинганлигини қандай баҳолаш керак?! Айрим ҳолларда сарфланган уруғ ва харажатлар ҳам қопланмайди. Ўтган йили эса ҳар икки совхоз биргаликда ҳисоблаганда давлатдан салкам 6 минг тонна маҳсулот қарздор бўлиб қолди. Район бўйича эса 107 бригада, 46 звено ва 9 бўлим ишлаб чиқариш планини бажармади. Кўпгина хўжаликлар аҳоли эҳтиёжи учун керакли маҳсулот, сабзи ва бодринг етиштиришнинг уддасидан чиқолмаяптилар. Натижада районда сабзавотнинг бу турлари бўйича зиммага олинган план ва мажбуриятлар бажарилмай қолмоқда.

Аҳолини йил бўйи янги сабзавот билан таъминлаш деҳқонларнинг муҳим бурчидир. Лекин бу соҳадаги ишни ҳам кўнгилдагидек деб айтолмаймиз. Қиш ўрталари ва баҳорнинг бошланишига келиб сабзавот тахчиллиги сезилиб қолади. Нега полиэтилин плёнкаларидан кенг фойдаланиб, эртаги сабзавот етиштириш мумкин эмас? Бу соҳада катта тажриба тўплаган ишлаб чиқариш илғорлари бор. Ҳамма гап шундаки, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу масалага кўпинча бефарқ қарайдилар. Бу гап, айниқса, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» ва «Дамачи» ҳамда «Бўзсув» совхозларига тааллуқлидир. Айрим колхозларда эса фақат хўжакўрсинга бир-икки гектар ерга полиэтилин плёнкасидан фойдаланиб, сабзавот экилмоқда.

Теплица ва парник хўжаликлари имкониятларидан ҳам кенг фойдаланишни йўлга қўйиш зарур.

Далачиликда йўл қўйилаётган камчиликлардан яна бири шуки, кўпгина мутахассислар ва раҳбар кадрлар суғориладиган ерлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланмайдилар. Бу ўринда айрим ташкилотлар томонидан суғориладиган ерларни ҳар хил қурилиш тармоқлари учун тортиб олиниб қўйилаётганлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Оқибатда ҳосилдор ерлар камайиб кетмоқда.

Тўла гектар ва кўчатларнинг бутлигини таъминлашда ҳам айрим хатоларга йўл қўйилди. Эртаги кўчат етиштиришда парник хўжаликларининг роли катта. Бироқ кўп жойларда парник хўжаликларига яхши қаралмайди. Сифатсиз кўчат олинади. Албатта, бундай кўчатлар далага чиқариб экилганда яхши ривожланмайди ва серҳосил бўлиб етишмайди. Ҳосил шахсий хўжаликларга нисбатан деярли 20—30 кун кеч пишиб етилади.

Деҳқончиликни ихтисослаштириш, бегона ўтларга қарши кураш масаласи билан ҳам тинмай шуғулланиш лозим.

Докладчи ва музокарага сўзга чиққан ўртоқлар илғор фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш билан астойдил шуғулланиш кераклигини қайта-қайта таъкидладилар. Ибратли мисолларни келтирдилар.

— Бир вақтлари, — деб айтди нотиқлардан бири, — «Қорасув» совхозида парникларни электр қуввати билан ишлатиш йўлга қўйилган эди. Бу тажриба яхши натижа берди. Бу ҳақда йиғилишларда ҳам мақтов гаплар айтилди. Ҳатто райондаги колхоз ва совхозларнинг вакилларидан иборат бир группа деҳқонлар совхозга бориб, ишнинг қандай йўлга қўйилганлиги билан танишдилар. Тажрибани оммалаштириш зарурлигини қайд қилдилар. Лекин иш шу билан тугади. Кейинчалик биронта колхозда ҳам бу илғор тажрибани жорий қилиш тўғрисида ҳеч ким бош қотирмади.

Шунингдек, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозида ер текислаш учун яратилган қулай мослама ҳам бошқа колхоз ва совхозларнинг мутахассислари диққат-эътиборидан четда қолиб кетаверди.

Район колхозларида боғдорчиликни ривожлантиришда ажойиб ишлар қилаётган хўжаликлар бор. Айрим бригадалар ҳар гектаридан 200 центнерга етказиб ҳосил олмоқдалар. Лекин шундай боғдорчилик бригадалари ҳам борки, улар ҳар гектаридан атиги 30—35 центнердан ҳосил оладилар.

Жамоат чорва туёғининг йилдан-йилга кўпайиб бориши натижасида чорва маҳсулоти ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш бирмунча кўпайди. Кўпгина колхозлар йилнинг биринчи ярмидаёқ давлатга гўшт сотиш планини бажармоқдалар. Сут сотиш, йиллик плани ҳам муддатидан илгари бажарилди. Лекин чорвачилик соҳасида ҳали имкониятлар катта. Ҳамма хўжаликлар ҳам чорвачиликни, рентабеллик даражасига кўтарган эмаслар.

Бу йил қиш анча совуқ келмоқда. Ҳозир чорвадорлар учун синов кунлари бошланди. Қишловни муваффақиятли ўтказиш ҳар бир коммунист—раҳбарнинг бурчидир.

ҲАР ҚАРИЧ ЕР—БОЙЛИК МАНБАИ

Коммунистлар оз меҳнат сарф қилиб, мўл ва арзон ҳосил етиштириш, кўп фойда олиш, хўжаликнинг иқтисодини ҳар тарафлама мустаҳкамлаш, бунинг учун эса қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини рентабелли тармоққа айлантириш ҳақида ҳам кенг фикр алмашдилар.

Кейинги йилларда район партия комитети, совет ва хўжалик ташкилотлари бу масалага алоҳида аҳамият бераётганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, уста деҳқонлар ишлаб чиқаришга сарфланаётган моддий воситалар ва пул маблағлари ва улар эвазига келаётган даромадларни пухта таҳлил қилиб, кўпроқ фойда олиш йўлларини қидирмоқдалар. Бу соҳада дастлабки ютуқлар қўлга киритилди.

Агар 1965 йили колхозлар бўйича 10 миллион 65 минг сўм даромад олиниб, бир иш кунининг қиймати 2 сўм 74 тийинга тўғри келган бўлса. 1967 йилда колхозлар 13 миллион 464 минг сўм даромад олдилар. Бир иш куни 4 сўм 15 тийинга баҳоланди. Ҳар бир колхозчининг ўртача йиллик даромади 750 сўмгача кўтарилди.

Лекин маҳсулот етиштириш таннархини камайтириш соҳасида қурилаётган тадбирлар етарли эмас. Механизацияни кенг жорий этиш, ихтисослаштириш, алмашлаб экишга қатъий амал қилиш, ҳосил йиғим-теримида тадбиркорлик билан иш кўриш сарфланган харажатлар эвазига юқори ҳосил олинишини таъминлайди. Бугунги кунда ҳар бир деҳқон ҳисобдонлик билан иш олиб бориши лозим.

Ҳар гектар ерга сарфланадиган моддий пул ва меҳнат харажатларини чуқур таҳлил қилиш зарур. Бироқ, кўп хўжаликларда ҳисоб-китоб ишлари пухта эмас. Шу туфайли эришилаётган натижалар хилма-хил. Генерал Собир Раҳимов номли колхоз бир гектар ерга 1.241 сўмдан сарфлаб, 125 центнердан картошка етиштирган ва 339 сўм фойда олган. «Партия XX съезди» колхози эса 1257 сўм сарфлаб, 96 центнердан картошка олиб, 196 сўмдан зиён кўрган. Бундай камчилик бошқа экинларни етиштиришда ҳам учраб туради.

Хўжалик иқтисодини мустаҳкамлашда мева ва узум етиштиришни кўпайтириш муҳим роль ўйнайди.

«Ленин йўли» колхозида 28 гектар токзордан 200 центнердан узум олиниб, гектар ҳисобига 10 минг сўмдан даромад ёки 6100 сўм соф фойда кўрилган.

Агар 1964 йилда учта хўжалик чорвачиликдан фойда олган бўлса, ўтган йили бундай хўжаликларнинг сони 10 тага етди. Бу йилги дастлабки якунлар кўпгина колхозлар чорва рентабеллигини оширишда янги кўрсаткичларга эришаётганликларидан далолат беради.

Хўжаликнинг иқтисодини кўзлаб иш юритиш кўп қулайликлар келтиради. Айрим колхозларда давлатга топширишдан ортиб қолган ёки стандарт бўлмаган маҳсулотларни қайта ишлаш, сақлаш йўллари қидириб топилмоқда. Бунинг учун эса махсус цехлар ва омборлар қурилмоқда. «Ўзгариш» совхози шу йилнинг ўзидаёқ стандарт бўлмаган маҳсулотдан 210 тоннасини консерва қилиб қўйди ва ана шу ҳисобга 24 минг сўм фойда олди.

Кейинги уч йил ичида совхоз ишчилари стандарт бўлмаган 315 тонна карам ва бодрингни тузлашди. Уч йил давомида совхозларнинг қайта ишлаш цехлари 61759 сўм фойда олдилар Ваҳоланки, цехларни қуриш учун 1966 йили 53259 сўм сарфланган эди.

Афсуски, райондаги айрим хўжаликлар бу масалага эътиборсизлик билан қарамоқдалар.

Агар юқорида айтилгани сингари имкониятлардан тўлиқ фойдаланилганида эди, қўшимча равишда далачиликдан 2 миллион 582 минг сўм, мевачиликдан 2 миллион 530 минг сўм, чорвачиликдан 591 минг сўм — жами 5 миллион 703 минг сўм даромад қўлга киритиларди. У ҳолда колхозчи ёки совхоз ишчисининг ҳар иш кунига яна 1 сўм 11 тийиндан қўшиларди. Ободончилик ишларининг кўлами яна ҳам кенгаярди.

ПАРТИЯВИЙ ИШЛАР САВИЯСИНИ ОШИРАЙЛИК

Келгуси йил район меҳнаткашлари олдида янада масъулиятли вазифалар турибди. Улар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, 92800 тонна сабзавот, 24 минг 540 тонна картошка, 16200 тонна қовун-тарвуз, шунга яраша мева-узум, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга аҳд қилдилар.

Хўжалик соҳасидаги бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш эса кўп жиҳатдан партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйишга боғлиқ. Коммунистлар бу ҳақда ҳам ўзларининг қимматли фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Районда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш учун бирмунча иш қилинди. Район партия комитетининг йиғилишлари, пленумларида раҳбар ва мутахассис кадрларни танлаш, уларнинг шахсий жавобгарлигини ошириш, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, оммавий-сиёсий ишлар савиясини ҳар жиҳатдан кўтариш масалалари доимо муҳокама қилиниб келинмоқда.

Ҳозирги кунда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан банд бўлган 26 партия ташкилотидан 16 тасига олий маълумотли мутахассис, 10 тасига эса ўрта маълумотли кадрлар раҳбарлик қилмоқдалар.

Докладчи ва музокарага чиққан ўртоқлар генерал Раҳимов номли, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозлари, «Дамачи», «Бўзсув», Охунбобоев номли совхозларнинг партия комитетлари партиявий-хўжалик ишларида катта тажриба тўплаганликларини мамнунлик билан қайд қилдилар. Бу бошланғич партия ташкилотлари сиёсий ва хўжалик масалаларини бир-бирига мувофиқлаштириб олиб бормоқдалар.

Партия ташкилотлари эндиликда ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил этиш, мутахассис кадрлар ва коммунистларнинг маҳсулот етиштиришни кўпайтиришдаги авангардлик ролини ошириш билан изчил шуғулланмоқдалар. Коммунистлар янгилик ташаббускорлари сифатида шахсий намуна кўрсатадилар. Улар хўжаликнинг иқтисодий қувватини ошириш, янги резервларни қидириб топиш учун курашмоқдалар.

Бу жиҳатдан Орджоникидзе, Калинин номли колхозлар, шунингдек Охунбобоев номли совхозларнинг чорвадор коммунистлари ибратли иш қилмоқдалар.

Охунбобоев номли колхоз аъзоси, коммунист Абдуллахўжа ака Халиловдан ҳар қанча ўрнак олса арзийди. Унинг жонкуярлиги барчага намуна қилиб кўрсатилди.

Лекин ўз ишини ҳозирги кунларнинг талаби даражасида ташкил этмаётган бошланғич партия ташкилотлари ҳам йўқ эмас. Улар кўпроқ хўжалик масалалари билан ўралашиб қолиб, партиявий-ташкилий ишларни унутиб қўймоқдалар. Раҳбар ва мутахассис кадрларга етарли талабчанлик кўрсатмаётирлар. Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг иқтисодий билими, малакасини ошириш эътибордан четда қолмоқда.

Партия ташкилотларининг хўжаликка конкрет раҳбарлигини кучайтириш зарур. Ҳозирги кунда район колхоз ва совхозларида, хўжалик органларида 2300 коммунист меҳнат қилмоқда. Бу жуда катта куч. Ана шу кучдан моҳирона фойдаланиб, деҳқончилик ва чорвачилик ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, самарадорликни таъминлаш, бунинг учун эса ҳар бир коммунистнинг шахсий намуна кўрсатишига эришиш зарур.

ҲОСИЛ ТАҚДИРИ—ДЕҲҚОН ҚЎЛИДА

Деҳқон ер танламайди. Ерни унумдор қилиш деҳқоннинг ўз қўлида. Кимки ерни эъзозлабди, яхши боқибди, у шунга яраша ҳосил олаверади. Ерни ҳайдашда, ариқ олишда, уват ажратишда исрофгарчиликка йўл қўйган деҳқон панд ейди. Қоғозда палон гектар ерга экин экилган деб айтилади-ю, хирмон кўтаришга келганда ўша мўлжалдаги ҳосил бўлмай қолади. Сабабки, ернинг ҳар қаричига мўлжалдаги кўчат экилмаган бўлади.

Пленумда тажрибали, ишнинг кўзини билган деҳқонлар, йил сайин ҳосилдорликни ошириб келаётган, колхозчилар, совхоз ишчиларига кўпроқ даромад бериш йўлида узоқ йиллар ташаббускорлик, ташкилотчилик кўрсатиб ишлаётган хўжаликларнинг раҳбарлари сўзладилар. Тошкент яқинидаги машҳур колхоз — Карл Маркс номли хўжаликнинг раҳбари Ғуломмаҳмуд Абдуллаев деҳқончилик соҳасида ибратли таҳлил қилиб берди.

Унинг айтишича, пайкал уватсиз бўлмайди. Аммо ишнинг кўзини билмай ҳали у ердан, ҳали бу ердан уват олинаверадиган бўлса, экин экиб даромад ундирадиган ернинг бир кисми пўстдумбага чиқиб кетади. Шу колхозда тахминан 5 процентга яқин ер уватларга чиқиб кетар экан. Агар шу ерлар расамади билан уватларга ажратиладиган бўлса, 30 гектарга яқин майдон экинзорга қўшилади. Шу ерларга экин экиладиган бўлса, 570 тонна маҳсулот қўшимча равишда колхоз омборига тушади. Шунингдек, ҳосилдорликни ошириш ҳисобига ҳам қўшимча маҳсулот олиш мумкин.

Раис айтган фойдали маслаҳатлардан яна бири шу бўлдики, бу колхоз кейинги икки йил давомида 32 минг сўмлик заҳарли химикатлар ишлатибди. Улар ҳашаротларни қиришга сарфланган, албатта. Агар ҳар бир экич органик ўғитлар билан тўйдириб озиқлантирилса, унча-мунча касалга чалинмайди ва ҳашаротга ўзини олдирмайди. Масаланинг бу томонига кўпинча эътибор қилинмайди-да, ҳадеб ҳали у, ҳали бу заҳарли моддани экинларга сепилаверади. Деҳқон таомилида экиннинг илиги тўла бўлса, у ҳамиша соғлом ўсади. Шунинг учун ерларимизга кўплаб гўнг солишимиз, эски тепалар тупроғини келтириб тўкишимиз жуда фойдалидир.

Сара уруғ экиш масаласи ҳам муҳим масалалардан ҳисобланади. Чунончи, шу колхоз «Ўзбекистон—740» навли бодринг уруғини эккани учун қўшни хўжаликларга нисбатан бодрингдан кўпроқ ҳосил олган. Чунки бодринг унча-мунча касалга чалинмаган. Демак, ҳар бир хўжалик ўз ер шароитига қараб ўзига мос уруғликни эккандагина ўша колхоз ва совхозда ҳосил мўл бўлади.

Ҳосилдорликни оширишда алмашлаб экишни жорий этиш бугунги кунда ҳар бир деҳқонга маълум. Сабзавот, полиз ва картошкачилик илмий-текшириш институтида бу соҳада амалга оширилаётган тадбирлар деҳқонларимиз учун ибратлидир. Алмашлаб экиш яхши йўлга қўйилган жойда ер ўтлардан нисбатан тоза бўлади. Демак, ерга солинган ўғитнинг, берилган сувнинг асосий қисми экин танасига сингади.

Пленум қатнашчилари сабзавот экинлари уруғлигининг шу район хўжаликларига мосини танлаб олиш, бу соҳада навни кўпайтириб юбормаслик тўғрисида фикр юритдилар. Ҳисобларга қараганда ҳозирги кунларда район хўжаликларида 11 хил помидор нави мавжуд экан. Касалликка унча кўп чалинмайдиган, ҳашаротга бардош бера оладиган, ҳосилдорлиги жиҳатидан анча устун турадиган помидори навларини қатъий равишда танлаб олиш ва фақат шунақа навларнигина экишни тавсия қилишнинг вақти келди.

Қишлоқ хўжалигида ишларни илмий асосда ташкил этишни уюштирмай туриб, эндиликда бу соҳада катта ютуқларни қўлга киритиш қийин. Масалан, «Ленин йўли» колхози ер картограммасини тузишга янги йилдан кириша бошлайди. Илмий ташкилотларнинг тавсиясига кўра шундай қилинганда ерлардан фойдаланиш, қайси ерга қайси экинни экиш, қайси пайкалга қанча миқдор ўғит солиш, хуллас, тупроқ шароити қанақалиги аниқ билиб олинади.

Деҳқон ердан олаётган унуми туфайли ўзи қай даражада моддий жиҳатдан манфаатдор бўлаяпти, шунга қараб меҳнат қилади, албатта. Район хўжаликларида моддий рағбатлантириш, колхозчилар ва совхоз ишчилари меҳнатига ҳақ тўлашни яхши йўлга қўйиш соҳасида кўпгина намунали ишлар қилинаяптики, бу жуда қувонарлидир.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, уларнинг ишидан ҳамма вақт хабардор бўлиб туриш, кўмаклашиш муҳим масалалардан ҳисобланади. Далачилик бригадалари ва звеноларини етарли механизмлар, минерал ўғитлар билан таъминлаб туриш билан бирга улардан ана шу маблағлардан қандай фойдаланилаётганлигини талаб этиш ҳам партия ташкилотларининг асосий бурчларидандир. Кўпинча ишчан, ташкилотчи кишилар бригадирлик, звено бошлиқлигига тайинланганларидан кейин, «ана энди иш юришиб кетаверади» дейилиб, уларга ҳар жиҳатдан амалий ёрдам кўрсатилмайди. Оқибатда ана шундай кишилар ҳам кўнгилдагидек ишлаб кетолмайдилар.

Пленумда кўтарилган муҳим масалалардан яна бири—ҳар бир колхоз ва совхозда эрта муддатларда картошка, сабзавот, полиз экинлари маҳсулотини етиштирадиган махсус бригада ва звенолар тузиш кераклиги ҳақидаги масала ҳаммани қизиқтирди. Нима учун шаҳар атрофидаги сабзавотчилик колхозлари ана шундай бригада ва звенолар тузмайдилар. Ваҳоланки, шаҳар яқинида турадиган резаворчилар апрель ойи ичи ва май ойининг бошларида эртаги экинлар маҳсулотини чиқариб сотабошлайдилар. Худди шундай пайтда колхозларнинг дўконларида бундай экинлар маҳсулоти кўринмайди. Олиб-сотарларни, савдогарларни синдириш учун ҳар бир колхоз фақат эртаги экинлар экиш билан шуғулланадиган бригада ва звенолар тузса, ана шундай мақсадга эришилган бўлади.

Калинин районидаги қарийб ҳамма хўжалик боғдорчилик, узумчилик билан ҳам шуғулланади. Сердаромад бу соҳа ҳар бир хўжаликни қизиқтиради. Боғлардан ва токзорлардан мўл ҳосил етиштириш учун аввало гектарларда мўлжалдаги ток ва мева дарахтларини ўстириш асосий роль ўйнайди. Шундай қилинаётганлиги учун «Ленин йўли» колхози ҳосилдор ерларнинг ҳар гектаридан 20 тоннадан узум олмоқда.

Музокарага чиққан нотиқлар қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши курашда олимлар, мутахассислар бирмунча яхши ёрдам бераётганликларини айтган бўлсалар ҳам, лекин ҳали бу соҳада сезиларли камчиликларга йўл қўйилаётганлиги қайд қилинди. Бунинг натижасида қатор хўжаликларда ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлмоқда. Масалан, бу йил кўпгина колхоз ва совхозларда помидори экини касалликка учради. Бунинг олди ўз вақтида олинмаганлиги, яхши таъсир этадиган химикатлар бўлмаганлиги сабабли айрим колхозларда, масалан, Куйбишев номли колхозда помидоридан мўлжалдагига қараганда 850 тонна кам ҳосил олинди. Колхоз раҳбарлари бундай камчиликларга 1969 йилда йўл қўймаслик учун экин майдонларининг ҳаммасига қишда яхоб беришни мўлжалламоқдалар.

Паррандачилик районнинг етакчи тармоқларидан ҳисобланади. Райондаги «Қорасув» паррандачилик фабрикасида етиштирилаётган тухум район бўйича топшириладиган тухумнинг 95 процентини ташкил этади. Шу жиҳатдан олиб қараганда бу фабрикада ишларни кўпроқ механизациялаш, паррандабоқарларга барча шароитларни яратиб бериш, ишларни илмий асосда ташкил этишга эътиборни кучайтириш кўп жиҳатдан муҳимдир.

* * *

Калинин райони меҳнаткашларни картошка, сабзавотчилик, узум ва боғдорчилик маҳсулотлари билан таъминлашда асосий, ҳал қилувчи районлардан ҳисобланади. Буни район меҳнаткашлари, барча хўжаликларнинг аъзолари жуда тўғри тушунадилар ва улар ўз ишларини ана шу муҳим масалани муваффақиятли адо этишга қаратиб олиб борадилар.

1969 йил — беш йилликнинг тўртинчи йилида бу йилгидан ҳам кўпроқ маҳсулот етиштириш, шаҳар меҳнаткашларини йил — ўн икки ой деҳқончилик маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаб бориш соҳасида қатор амалий тадбирларни кўрмоқдаларки, бу қувончлидир. Кейинги икки йил давомида район хўжаликларида теплицалар майдонини кенгайтиришга алоҳида эътибор бериляпти. Ишонч билан айтиш мумкинки, яна икки-уч йилдан кейин шаҳар меҳнаткашлари бу район хўжаликларидан қиш фасли давомида етарли миқдорда, арзон сабзавот маҳсулотлари олишга эришадилар.

Шу кунларда қилинаётган ишлар, амалга оширилаётган тадбирлар улуғ сана — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга мўлжалланмоқда. Колхозчилар ва совхоз ишчилари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Қишлоқ партия ташкилотлари уларни янада ғайрат кўрсатишга, 1969 йилни меҳнат соҳасида яхши натижалар билан кутиб олишга руҳлантирмоқдалар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан ортиқ бола кўрган ва уни тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилсин ва «Қаҳрамон она» ордени ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиғи топширилсин:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Абдиева Салима — уй бекаси, Оққўрғон район, Ҳамза қишлоғи.
Абдувалиева Ўғилби — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Чангихисарак қишлоғи.
Абдуллаева Ўрингул — Янгийўл район, «Москва» колхози аъзоси.
Абдуллаева Ҳамро — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
Абиева Холиса — ишчи, Оққўрғон райони.
Айдиева Сана — уй бекаси, Оққўрғон райони.
Алиева Ойимниса — уй бекаси, Калинин район, Келес посёлкаси.
Анорбоева Ойзода — уй бекаси, Оққўрғон район, Гулистон қишлоғи.
Аппазова Давлат — Орджоникидзе районидаги «Ленинград» колхози аъзоси.
Атимқулова Қиздигай — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Суранкент қишлоғи.
Аҳмедова Хонсулув — уй бекаси, Калинин райони.
Ашурова Ҳайитгул — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
Баҳриева Ойша — уй бекаси, Янгийўл район, Халқобод қишлоғи.
Гайнуллина Агли Тимиршиновна уй бекаси, Калинин район, Нўғайқўрғон қишлоғи.
Жалдасбоева Хумри — уй бекаси, Орджоникидзе район, Ниёзбек қишлоғи.
Жўраева Буйрон — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Янгибозор қишлоғи.
Донобоева Алима — ишчи, Ангрен шаҳри.
Зонтхўжаева Карима — уй бекаси, Калинин район, Ҳасанбой қишлоғи.
Исоқова Инобат — Янгийўл район, Свердлов номли колхоз аъзоси.
Исматова Ҳалима — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Чангихисарак қишлоғи.
Кашаева Галина Петровна — хизматчи, Юқори Чирчиқ райони.
Қосимова Мухтабар — уй бекаси, Калинин район, Оқтепа қишлоғи.
Қураматова Умри — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Паркент қишлоғи.
Қуртназарова Розия — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
Маъдиева Тожигул — уй бекаси, Орджоникидзе район, Чимён қишлоғи.
Мирбайзаева Муаззам — Янгийўл районидаги «Москва» колхози аъзоси.
Мирзақулова Мастура — уй бекаси, Бекобод район, Хас қишлоғи.
Мирзахалилова Роҳат — уй бекаси, Орджоникидзе район, Дўрмон қишлоғи.
Муҳиддинова Хатима — хизматчи, Орджоникидзе райони.
Номозова Лутфи — уй бекаси, Бекобод район, Хутор қишлоғи.
Нурматова Махтума — Орджоникидзе районидаги 14-совхоз ишчиси.
Нурматова Назира — уй бекаси, Калинин район, Оқтепа қишлоғи.
Парпиева Нишонбуви — уй бекаси. Янгийўл район Холқобод қишлоғи.
Раззоқова Ҳалима — уй бекаси, Орджоникидзе район, Байтқўрғон қишлоғи.
Раимқулова Зира — уй бекаси, Оққўрғон район, Алимкент қишлоғи.
Расулова Фотима — уй бекаси, Калинин райони.
Расулова Толмаш — Орджоникидзе районидаги 14-совхоз ишчиси.
Режаматова Бувойша — уй бекаси, Орджоникидзе район, Чинобод қишлоғи.
Рустамова Лайли — Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз аъзоси.
Султонова Қандолат — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Чангихисарак қишлоғи.
Тоирова Муҳтарам — уй бекаси, Бекобод район, Можик қишлоғи.
Тўлаганова Марҳамат — уй бекаси, Калинин район, Кўктерак қишлоғи.
Тўратова Хонтилла — Оққўрғон районидаги «Заря коммунизма» колхози аъзоси.
Уразова Зулайҳо — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Бордонкўл қишлоғи.
Устемирова Санам — уй бекаси, Оққўрғон район, Тоштўғон қишлоғи.
Халиева Дариш — уй бекаси, Орджоникидзе район, Байтқўрғон қишлоғи.
Хусаинова Комила Ханифовна — уй бекаси, Ангрен шаҳри.
Чакал Муневер — уй бекаси, Оққўрғон, райони.
Шамирова Хабиба — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Паркент қишлоғи.
Шарипова Зайнаб — уй бекаси, Бўка район, Ленинобод қишлоғи.
Эргашева Париха — уй бекаси, Юқори Чирчиқ район, Паркент қишлоғи.
Эсоналиева Раҳима — уй бекаси, Калинин район, Қозоқкенсой қишлоғи.
Шерматова Иқбол — уй бекаси, Бекобод район, Қутчи қишлоғи.
Йўлдошева Зийра — Орджоникидзе районидаги 11-совхоз ишчиси.
Юнусова Ойхол — уй бекаси, Бекобод район, Қаторбарг қишлоғи.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЎЙИЧА

Охунжонова Ўлмас Ҳакимовна — уй бекаси.
Каримова Умри — уй бекаси.
Мўминова Шарипа — уй бекаси.
Муҳаммедгалиева Заҳро Одиловна — уй бекаси.
Нажимова Ҳури — уй бекаси.
Шомирзаева Турғуной — уй бекаси.
Шерматова Латофой — уй бекаси.
Юсупова Маъмура — уй бекаси.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1968 йил 19 декабрь.

БИЗНИНГ ЮБИЛЯР

УСТОЗ

Тошкент шаҳрининг Ўқчи маҳалласида янги совет мактаби очилганлиги ҳақидаги хушхабар кўплар қатори Тўлаган акани ҳам шодлантириб юборди.

Қувонмай бўладими? Ахир унинг ўғли Аҳрор ҳам мактабда ўқийди. Ўқимишли, саводхон йигит бўлади. Кейин эса дорилфунунда таҳсил кўради. Келгусида у, муаллим ёки инженер, врач ёки олим бўлар!

Тўлаган ака ана шулар ҳақида ўйлаб ўтирган эди, боғ томондан 8—9 ёшлардаги ўғли Аҳрор югуриб келиб қолди.

— Дўппингда нима олиб юрибсан? — сўради Тўлаган ака.

— Капалак, қўнғиз, ўт.

Кутилмаган бу жавоб отасини жуда ажаблантирди.

— Сен буларни нима қилмоқчисан?

— Текшириб кўраман.

— Қандай қилиб?

— Ойимла касал бўлганда суюқ дорилар олиб келгансизку. Шулардан озгинасини пиёлага қуйиб, унга қўнғиз ва капалакни ёки ўтларни солиб қўяман. Бироздан кейин булар жуда ажойиб бўлиб кетади...

— Жуда соз, ўғлим, жуда соз. Сенинг бу ишинг ҳам бир ихтиро, кашфиёт... Ажабмас, келгусида олим бўлсанг...

Тошкентдаги рус-тузем мактабида ўқиб, саводини чиқарган Аҳрор янги совет мактабида таҳсил кўра бошлади. У ёшлигидан билимга ҳавас қўйди. Бўш вақтларини китоб ўқиш билан ўтказди.

1922 йилда мактабни «аъло» баҳолар билан тугатган Аҳрор ўқишни давом эттириш мақсадида ўзбек эрлар билим юртига ўқишга кирди.

1927 йилда Самарқандда педагогика институти очилди. Аҳрор қалбида қадимий кўҳна шаҳарга, жаҳонга жуда кўп машҳур ва зукко олимларни етиштирган илм масканига бориб ўқиш орзуси туғён урди. Студентлик даври бошланди. Лекция, семинар, зачет ва имтиҳонлар. Табиёт — математика факультетининг биология бўлими студентининг илмий ишга қобилияти борлигини билган дорилфунун коллективи уни шу ерда олиб қолди.

Ёш олим ленинградлик профессор К. С. Кирянева раҳбарлигида «Ўсимликларда паразитлик қилувчи нематоглар» деган темада иш олиб борди. Аҳрорнинг севимли устози биология фанлари доктори профессор Александр Михайлович Завадский ундан ёрдамини аямади.

1936 йил. Аҳрор Тўлаганов ўз илмий ишини Ленинградда муваффақиятли ёқлади. Шундай қилиб, у ўзбеклардан биринчи бўлиб 28 ёшида биология фани бўйича фан кандидати унвонини олишга муяссар бўлди.

Йиллар ўтди. Эндиликда Аҳрор Тўлаганов республикамиздагина эмас, Иттифоқимиздаги энг йирик биолог олимлардан бири ҳисобланади. Ҳурматли билим соҳибининг илм чашмасидан баҳраманд бўлган талабаларнинг сони 2 минг кишидан ортиқ. Шулардан 20 киши фан кандидати. Турли мавзуларда ёзилган 60 дан ортиқ илмий тўплам шу устозининг қаламига мансубдир.

1948 йилда биология фани бўйича миллий кадрлардан биринчи бўлиб, докторлик диссертациясини ёқлаган профессор Аҳрор Тўлаганов Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзосидир. Самарали меҳнати туфайли 1952 йилда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби унвонини олишга муяссар бўлди. Ўртоқ Тўлаганов Меҳнат Қизил байроқ ва «Ҳурмат белгиси» орденлари, «Шавкатли меҳнати учун» медали ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети биология факультети умуртқасиз ҳайвонлар кафедрасининг мудири профессор ўртоқ А. Тўлаганов 60 ёшга тўлди. Биз ҳурматли олимни туғилган кунлари билан самимий табриклаб, узоқ умр, сиҳат-саломатлик, илмий ишларида муваффақиятлар тилаймиз.

Неъмат САЪДУЛЛАЕВ,
Тошкент Давлат университетининг ўқитувчиси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

АЛЕКСАНДРОС ПАНАГУЛИС — грек ватанпарвари, демократия ва мустақиллик учун курашчи. У бош министрга суиқасд уюштиришда ва мавжуд режимни ағдариб ташлашга уринишда айбланиб, ўлим жазосига ҳукм қилинган. Ҳозир А. Панагулис Эгина оролидаги турмада сақланмоқда. Суратда; А. Панагулис суд қилинаётган пайт.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

СОВЕТ БУЮРТМАЛАРИ БИЛАН

ПРАГА, 25 декабрь. (ТАСС). Чехословакиянинг «Шкода экспорт» ташқи савдо бирлашмаси яқин вақт ичида ўзининг совет буюртмачиларига юзта кучли электровоз етказиб беради. Чехословакия Социалистик Республикаси энг йирик машинасозлик корхоналаридан бири бўлган Пильзендаги «Шкода» заводининг ишчилари ва инженерлари ўзлари ишлаб чиқараётган машиналар СССР нинг Марказий районларидагина эмас, шу билан бирга Сибирь магистралларида ҳам ишлаши лозимлигини ҳисобга олмоқдалар. Шу сабабли улар бу машиналарни ҳар қандай шароитда, ҳатто, энг қаҳратон об-ҳаво шароитида ҳам ишлашга мослаштириб чиқармоқдалар.

«Шкода» заводининг кўпгина мамлакатларда шуҳрат қозонган маҳсулотларидан СССР га фақат электровозлар эмас, прокат ва энергетика машина-ускуналари, металлни қайта ишловчи оғир станоклар, озиқ-овқат саноати машиналари, троллейбуслар ҳам етказиб берилмоқда.

Чехословакия машинасозлари ўз навбатида совет корхоналаридан ғоят аниқ ишлайдиган металл қирқиш станоклари, пайвандлаш агрегатлари, трансформаторлар ва бошқа машиналар олмоқдалар. «Шкода» ишчилари ва инженерлари совет мутахассислари билан ҳамкорликда ишлаб, Чехословакияда қуриладиган биринчи атом электр станцияси учун электр установкалари яратмоқдалар.

СОВЕТ—АФҒОНИСТОН ПРОТОКОЛИ

ҚОБУЛ, 26 декабрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи ва Афғонистон савдо делегациялари ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида Қобулда ўтказилган музокаралари натижасида 1969 йилги товар обороти тўғрисидаги протокол ва шунингдек, товарларни етказиб бериш билан боғлиқ бўлган бошқа ҳужжатлар имзоланди. Протоколга биноан Совет Иттифоқи 1969 йилда Афғонистонга машиналар, турли ускуналар, автомобиллар, нефть маҳсулотлари, буғдой, қанд-шакар, металлар, химиявий ўғитлар ва мамлакатнинг ривожланаётган экономикаси учун муҳим бўлган бошқа товарлар етказиб беради.

Афғонистон Совет Иттифоқига табиий газ, пахта, майиз, шунингдек афғон саноати ишлаб чиқараётган товарлар — цемент, жун ва ип газламалар етказиб беради. Келгуси йилда етказиб бериладиган товар ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 10 процентдан зиёд ортади.

ЕР—ДЕҲҚОНЛАРГА

АДАН. Жанубий Яман Халқ Республикасининг президенти Кахтан Ашшаъбий мамлакат бўйлаб сафар қилмоқда. У республиканинг шаҳар ва қишлоқларида бўлаётган митингларда нутқ сўзламоқда, ерсиз деҳқонларга ер олиш тўғрисида ҳужжатлар топширмоқда. Ер ислоҳоти тўғрисидаги қонунга биноан мамлакатнинг 4 ва 5 вилоятларидаги 800 дан ортиқ фаллох оиласи ерга эга бўлиш ҳуқуқини олди.

Хадрамауд пойтахти — Мукалладаги халқ митингида нутқ сўзлаган Кахтан Ашшаъбий аҳолининг юксак революцион руҳини ва онглилигини таъкидлаб ўтди. «Биз, деб таъкидлади Кахтан Ашшаъбий, — социализмсиз революцияни чуқурлаштириш маъносиз бир нарса деб, келажагимиз маъносиз бир нарса деб тушунамиз».

ПАРТИЗАНЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ҲАРАКАТИ

БАЙРУТ. Фаластинликларнинг «Миллий озодлик» ташкилоти қўмондонлиги бу ерда эълон қилинган якунловчи маълумотда айтилишича, араб партизанлари Исроил босиб олган ерларда декабрь ойининг биринчи ярмида ўтказган 15 та жанговар операция давомида Исроилнинг солдат ва офицерларидан 118 киши ўлдирилган ва ярадор қилинган. Шу давр ичида партизанлар ўн учта вездеход машинани, тўртта бронетранспортёрни, бешта жипни, ўнсаккизта пулемётни, икки 106 миллиметрли тўпни, дала радиостанциясини ва бошқа техникани яксон қилганлар.

ЯНГИ НЕФТЬ КОНИ

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикасининг геологлари Мерса-Матрух шаҳрида 100 километр ғарб жанубда янги нефть кони очдилар. Нефтли қатламлар 3 минг метрдан ҳам чуқурроқдан топилди. Мутахассисларнинг фикрича, бу конинг нефти юқори сифатлидир.

(ТАСС).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Чет эл матбуотининг хабар беришича, Мао Цзэ-дун ўз «тахтининг вориси» деб танлаб олган ХХР мудофаа министри Линь Бяо бирқанча вилоятларга борган. Бу вилоятлардаги маочилар ўзларининг «революцион комитетларини мустаҳкамлаш» кампаниясида энг кўп қийинчиликларга дуч келмоқдалар.

Биринчи бўлиб «Жэньминь жибао» газетаси бонг урди. Бу газета «Лю Шао-ци махфий агентларини тергаб қўймоқ» учун чақирилган йиғилишларда сўзланган айрим нутқларда Мао сиёсатидан норозилик нишоналари янграб эшитилганлигига эътиборни жалб қилди. Баъзи нотиқлар, энди Лю Шао-цини тинч қўйиш керак, чунки у «партиядан абадий ҳайдалди», «ўлган йўлбарсни калтаклашнинг ҳожати йўқ» деб айтдилар. «Жэньминь жибао» газетаси бундай фикрларни кескин қоралаб, «занжирли ит Лю Шао-цини кечаю кундуз, йилдан-йилга, авлоддан-авлодгача танқид қилаберилсин!» деб талаб қилди.

Ағдариб ташланган Лю Шао-цига қарши кампаниядан маоцзэдунчилар ўзларининг сиёсий мухолифларидан ўч олиш мақсадида кенг кўламда фойдаланмоқдалар. «Революцион комитет»ларга киритилган кишиларни алмаштириш давом этмоқда. Мақбул бўлмаган кишиларнинг ҳаммаси «штатларни қисқартириш ва структурани соддалаштириш» баҳонаси билан четлаштирилмоқда. Кадрларнинг ҳаммаси бир кун эмас-бир кун ўзининг «Лю Шао-цининг махфий агенти» деб эълон қилиниб қолишдан қўрқиб таҳликада яшамоқда. Ишдан четлаштирилган ходимларнинг аксарияти узоқ районларга сургун қилинмоқда ёки «жисмоний меҳнат»га юборилмоқда. Конституцияга мувофиқ ўрнатилган ва кейинчалик ҳайдаб юборилган ҳокимият органларининг ҳамда сайлаб қўйилган партия аппаратининг ходимларидан тахминан 80 проценти ана шундай қилинди.

Вақти-вақти билан Хитой матбуоти саҳифаларида пайдо бўлиб қолаётган узиқ-юлиқ хабарлардан маълум бўлишича, ХКПнинг IX съездига делегатлар танлашга киришилган. ХКПнинг VIII съездида қабул қилинган уставда кўзда тутилган партия органларининг ҳисоб бериб туриши, сайлаб қўйилиши ва пропорционал вакиллиги принциплари ҳозир улоқтириб ташланди. Вилоятлардаги революцион комитетларга «Маонинг энг янги кўрсатмалари изчиллик билан жорий этилаётган илғор корхоналар ва хўжалик ташкилотлари» рўйхатини тузиш тўғрисида кўрсатма берилган. Бу рўйхатга кирмай қолганларнинг ҳаммаси «қора рўйхатга» тушади ва шу тариқа съездга вакиллар танлашда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлади.

(ТАСС, 25 декабрь).

ИСФАХОН — Эроннинг энг йирик шаҳарларидан бири. У мамлакат тўқимачилик саноатининг маркази ҳисобланади. Суратда:. Исфахоннинг турар-жой кварталларидан бирида.

В. Кассис фотоси, (ТАСС).

МЕХАНИЗАТОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Беш йилликнинг учинчи йил топшириғини муддатидан илгари адо этган «Средазстроймеханизация» тресги коллективи шу кунларда самарали меҳнат қилмоқда.

Коллектив қурилиш таннархини 20 процент арзонлаштиришга ва белгиланганидан 380 минг сўмлик кўп фойда олишга муваффақ бўлди. Тўрт кварталдан бери СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС нинг кўчма Қизил байроғини қўлдан бермай келаётган коллектив меҳнат унумдорлигини тобора ошириб бормоқда.

Техникадан унумли фойдаланиш мақсадида иш икки сменада ташкил этилган.

Мавжуд 16 та механизациялашган колоннанинг 9 таси ўн ойдаёқ йиллик планни зиёдаси билан бажарган эди. Кўпгина участкаларда бундан ҳам юқори кўрсаткичга эришилмоқда. Бунда В. Федяш, А. Лукьянов, П. Суворов, Т. Губайдуллин каби механизаторларнинг ҳиссаси катта бўляпти.

А. ПАШКОВА.

ҚИШЛОҚ БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛАРИ КЎРИГИ

Халқимиз бадиий ҳаваскорларини санъат гулшанининг ғунчалари, деб атайди. Ғунчалар очилиб чаманзор кўркига кўрк қўшганидек, ҳаваскорлик коллективлари ҳам санъатимиз гулшанига файз киритади.

Ҳозир областимиздаги кўпгина маданият уйлари, клубларида ёш талантлардан ташкил топган бадиий ҳаваскорлик коллективлари фаол ишлаб турибди.

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети ташаббуси билан қишлоқ бадиий ҳаваскорлик коллективларининг область кўриги ўтказишга қарор қилинди. Маданият байрамига айланадиган бу кўрик 1969 йилнинг январь апрель ойларида бўлади.

Бу билан қишлоқ бадиий ҳаваскорлик ҳаракатининг оммавийлигини таъминлаш ва талантларнинг ижрочилик маҳоратини ошириш, репертуарларни ғоявий ва бадиий жиҳатдан юксак асарлар билан бойитиш, совет ва чет эл авторларининг энг яхши музика асарларини кенг ёйиш кўзда тутилади. Ҳаваскорлик кўриги қишлоқда аҳолига маданий хизмат кўрсатишни тағин ҳам яхшилашда муҳим омил бўлиб ҳисобланади. Шу билан бирга ҳаваскорлик коллективларининг профессионал санъаткорлар билан алоқаси мустаҳкамланади, оталиқ ёрдам кучайтирилади.

Қишлоқ бадиий ҳаваскорлик коллективларининг бу кўригига жуда кўп коллективлар қатнашади. Кўрикда колхозлар, совхозлар, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг ҳамда қишлоқда жойлашган бошқа ташкилотларнинг бадиий ҳаваскорлик коллективлари аъзолари ўз талантларини намойиш қиладилар.

Совет композиторларининг оригинал асарларига, шунингдек халқ музикаси ва фольклор мотивлари асосида ёзилган қўшиқ ва музика — ижро этувчи коллективлар, чунончи халқ чолғу асбоблари оркестрлари, чолғу ансамбллари, созандалар катта ижодий кўрикдан ўтадилар. Тарихий революцион ва ватанпарварлик темаларига оид сюжетли номерларга эга бўлган ашула ва рақс ансамбллари ҳам бу кўрикка қатнаша оладилар. Ўз репертуарларини замонавий темалардаги энг яхши қўшиқ ва музикалар билан бойитган ансамбллар, солистлар ҳам кўрик кунларида ўз талантларини намойиш қилади.

Қишлоқ ҳаваскорлик коллективларининг область кўриги уч босқичга бўлиб ўтказилади. 15 январдан 30 январгача кўрикнинг биринчи, 20 февралдан то 15 мартгача иккинчи ва ниҳоят бешинчи апрелдан то 20 апрелгача сўнгги босқични ўтказишга қарор қилинди.

Область кўригидан муваффақиятли ўтган ҳаваскорлик коллективлари республика кўригида қатнашиш ҳуқуқини оладилар. Бу кўрик май ойининг 16—25 кунларида Тошкент шаҳрида ўтказилади.

Область кўригига қатнашиб, бу ижодий имтиҳоннинг ғолиблари бўлган ҳаваскорлик коллективлари ҳар бир жанр бўйича дипломлар ва қимматбаҳо буюмлар билан мукофотланадилар. Биринчи ўринни олган коллективлар ва уларнинг раҳбарлари ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланадилар. Ҳаваскорлар сони жиҳатидан кўпчиликни ташкил этган ва ўз концерт репертуарини жанр жиҳатидан ранг-баранг бўлишини таъминлаган коллективларга ёрлиқлар берилади.

Ҳозир жойларда ижодий имтиҳонга қизғин тайёргарлик бошланиб кетди. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ўз репертуарларини янги асарлар билан бойитмоқдалар, янги спектакль ва эстрада томошаларини саҳналаштирмоқдалар.

ҲИММАТ

Оҳангарондаги бир қатор қурилиш корхоналари ва ташкилотлари коллективлари колхоз ва совхозларни оталиққа олишган. Улар қишлоқларда замонавий типда кўплаб бинолар қуриб беришаяпти.

Яқинда «Узбекшахтострой» тресги коллективи Охунбобоев номли колхоз учун бир неча хўжалик маданий-маиший муассаса, турар-жой биноларини бунёд этишди. Бунёдкорлар буларни асосан иқтисод қилиб қолинган материаллар ҳисобига қуришди. Колхознинг янги иморатлари учун 50 кубометр тахта, 100 кубометр ёғоч, 500 квадрат метр ойна ва бошқа қурилиш материаллари сарфланди.

«Подземгаз» станцияси аҳли эса 30 минг кубометр газ узатиб бериш қувватига эга бўлган автомат газ тақсимлагич станциясини ишлаб чиқаришга жорий этишди. Янги қувват ўз навбатида областимиздаги юзлаб қишлоқларни газлаштириш имконини беради.

Шаҳардаги 4-темир-бетон заводи азаматлари эса ҳар йили бир неча ўн минг тонналаб темир-бетон маҳсулотларини область районларига жўнатишмоқда. Келаси йилдан бошлаб заводнинг маҳсулот ишлаб чиқариш қуввати яна бир неча минг тоннага ошади.

А. ПЕТРОВ.

ПЕШҚАДАМ БРИГАДА

Соли ака Ортиқов бошчилик қилаётган бригада 159-трестнинг 13-қурилиш бошқармасида пешқадамликни қўлдан бермай келаяпти. Бу бригаданинг қўли гул қурувчилари Санъат саройи ва Ҳамза номидаги Ленин орденли академик драма театри биноларини қуришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Бу бинокорларнинг бажараётган ишларини кўрган киши, офарин, дейди. Бу азаматлар қанчадан-қанча муҳташам биноларнинг пойдеворига ғишт қўйишмаган, уй-жойлар қуриб, меҳнаткашларга тортиқ қилишмаган, дейсиз!

Бригада бинокорлари яқинда янги тўрт қаватли ўқув корпусини қуришга киришишди. Шу кеча-кундузда ишлар жадал суръатда боряпти.

Соли ака бошчилик қилаётган қурувчилар ўн бир ойлик топшириқни муддатидан олдин аъло даражада адо этишди. Шунинг учун бригада аъзолари бошқарма таъсис этган кўчма Қизил байроқни ҳамда белгиланган биринчи пул мукофотини олишга муяссар бўлишган.

Б. РАВШАНОВ,
Б. ҚАРШИБОЕВ.

Кириб келаётган Янги йил байрамини шод-хуррамлик билан ўтказиш учун шаҳримизнинг ижодий ташкилотлари катта тайёргарлик кўрдилар. Жумладан, Ўзбекистон ёш томошабинлар театри коллективи қизиқарли программада томоша тайёрлади. Бу программа билан санъаткорлар пойтахтимизнинг турли жойларида мактаб ўқувчиларига хизмат қиладилар. Суратда: Қорбобо ролида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Воҳид Қодиров, Гулнора ролида артистка Гулнора Хонкелдиева, Қорқиз ролида Тамара Ҳамдамова репетиция қилмоқдалар.

Г. Пун ва Горокрик фотоси, (ЎзТАГ).

ЧИРЧИҚ КИМЁГАРЛАРИНИНГ ЛЕНИННОМАСИ

Социалистик Чирчиқ шаҳри пролетариат доҳийси В. И. Лениннинг туғилган кунининг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик кўраяпти. Шаҳардаги клубларда, маданият саройларида Ленин кечалари давом этмоқда.

Айниқса, электрохимия комбинати маданият саройида ўтказилган суҳбатлар ҳаммага манзур бўлди. Суҳбатларнинг бири «Мен Ленинни кўрганман» темасида бўлди. Кекса коммунист, РСФСР Советлари саккизинчи съезди делегати Кузьма Иванович Нагорнов хотираларини ёшлар мароқ билан тинглашди. К. Нагорнов Ильични кўришга муяссар бўлган кишилардандир.

Маданият саройида Ленинга бағишлаб тез-тез лекциялар ва кечалар ўтказиб турилади. «Ленин — Коммунистик партия ва Совет давлатининг ташкилотчиси ва доҳийси», «Ленинчасига яшаш ва меҳнат қилиш учун», «Лениннинг ёшларга васиятлари» деган темаларда ўтказилган лекцияларни юзлаб кишилар тинглади. Ўзбекистон ССР халқ артисти В. Ченчиков Ильич севган қўшиқларни ижро этди.

Коммунист В. Надточи эса Ленин бўлган жойлардан олган сафар таассуротлари билан ўртоқлашди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ТЎҚҚИЗ ҚАВАТЛИ УЙ

Марказий универсаль магазинининг орқа томонида салобатли, гўзал тўққиз қаватли уй қад кўтарган.

190 оилага мўлжалланган бу турар-жой биноси 7800 квадрат метр саҳнни эгаллаб турибди. Кўркам иморатни 1-Киев қурилиш поездининг бунёдкорлари тиклашган. Қурилиш-монтаж ишлари асосан тугалланган. Ҳозир пардозлаш ишлари давом этаяпти.

— Кўкўпар бинони, — дейди участка бошлиғи А. М. Лев, — йил охиригача фойдаланишга топширишга ҳаракат қилаяпмиз.

Меҳнат вахтасида туриб ишлаётган қардош қурувчилар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш учун куч ва ғайратларини сарфлашмоқда. С. Костюк, В. Сафонов, А. Ермак, П. Черний каби бунёдкорлар кунлик нормаларини бир ярим ҳиссадан ошириб бажариб, бошқаларга намуна бўлишмоқда.

А. КИМ.

ҚАНДОЛАТЧИЛАР ЗАФАРИ

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейи олдидан социалистик мусобақани қизитиб юборган «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг коллективи муносиб зафарга эришди.

Улар беш йилликнинг учинчи йили топшириғини 20 декабрдаёқ шараф билан адо этган эдилар. Хом ашёдан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳисобига қўшимча яна 20 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришди.

Ғалабага эришган қандолатчилар шу кунларда 1969 йил ҳисобига ишлашмоқда. Улар йил охиригача пландан ташқари 450 тонна кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқаришга аҳд қилишган. Қандолатчилар аҳдларининг устидан чиқиш учун ғайрат қилишяпти.

С. СУЛТОНОВ.

БИЛАСИЗМИ?

● СССР территориясида олиб борилган ҳисобларга қараганда, ҳар йили ёмғир, қор, дўл ва шудринг билан бирга ерга 258 миллион тонна эриган туз ёғар экан. Бу ҳар квадрат километр ер сатҳига ўртача 12 тоннадан тўғри келади. Ҳаммадан кўп туз Кавказга ёғар экан — бу ерда ҳар квадрат километрга 25 тоннадан туз тўғри келади.

● ДОНБАССДА ўтказилган тадқиқотнинг тасдиқлашича, шахтёрлар иш вақтида чанқоқни фақат чой билан қондиришлари керак экан, башарти чой бўлмаса квас истеъмол қилиш мумкин. Аммо зинҳор кофе ичиш керак эмас. Чой терморегуляцияни ва организмда сув алмашувини яхшилайди.

● ЯҚИН келажакда Москвадаги бутун транспорт ҳаракатини телеавтоматик система «Старт» бошқарадиган бўлади. Минглаб чорраҳалар светафор ва сигналлари билан бир бутун қилиб бирлаштирилади.

● СУНЪИЙ ёмғир ҳосил қилиш учун мамлакатимиздаги Бош геофизика обсерваториясида ош тузи билан... цемент аралашмаси синаб кўрилди. Аралашма самолёт орқали сепилди. Натижа яхши. Сунъий ёмғир баъзан бир соатгача давом этган.

ЛИРИК МИСРАЛАР

ОҚСОЙ КУЙЛАЙДИ

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Иссиқ ёз чоғи
Ўйнаб оқизоқ,
Қўлимга олдим
Бир қоғоз, оппоқ.
Уни беш буклаб
Қайиқ ясадим.
Ариққа аста
Қўйиб, қарадим.
Шўх сув устида
Қалқир оқизоқ,
Қулоғимга сув
Куйлади шучоқ.
Майин шилдираб
Сўзлаб борарди,
Ўйнаб, пилдираб
Бўзлаб борарди.
Оқизоғимни
Оқизиб кетди.
Гулзорга элтиб
Аста беркитди.
Шилдираб бирдай
Оқар эди сув.
Икки соҳили
Майса, гул сулув.
Гуллар баргида
Асал арилар,
Виз-виз учишиб
Асал тўплашар.
Майсадан ризқин
Излар чумоли.
Келиб салқинлар
Саҳро шамоли.
Ҳовучга олдим
Ариқ сувини,
Қўлимда ўйнаб
Ариқ тубини
Мўлжалга олди
Тоғлар тошқини.
Завқим оширди
Шўхлик, тошқини.
Ҳовучдан тушган
Сув оқиб кетди.
Қайси бир гулга
Умрин бахш этди.
Сувни шопириб
Ўтириб қолдим,
Ариқ куйларин
Тинглаб, дам олдим.
Бир маҳал бобом
Келиб қолдилар.
Ишлар қалай, деб
Сўраб қолдилар.
Ариқ бўйига
Тайёрладим жой.
Дастурхон ёзиб
Келтирдим нон, чой.
Бобом қишлоқда
Энг кекса мироб.
Саволлар бериб
Сўрадим жавоб:
«Айтинг, ариқлар
Нега куйлайди?»
Бобом, ариққа
Қараб сўйлайди:
Помир тоғидан
Оқиб келар бу.
Ҳар томчисини
Халқ дейди инжу.
Қишлоқ четидан
Оқсой ўтади.
Унинг тарихи
Узоқ кетади.
Неча минг йиллар
Сой бўлиб оққан.
Фойда келтирмай
Халқ дилин ёққан.
Сўнгги манзили
Бўлган шўх дарё,
Шу билан умри
Тугаган гўё.
Лекин биз уни
Бекор қўймадик.
Йўлини тўсиб
Тўғон тикладик.
Сен турган шу жой
Тақир чўл эди.
Гарimселларга
Бу ер йўл эди.
Оқсой сувидан
Чаман яратдик.
Неварам, ундан
Гулшан яратдик.
Оқсой боғларга
Йўл олар энди.
Ўз қудратидан
Лол қолар энди.
Йўлида минг хил
Чаманни кўриб,
Севинганидан
Куйлар югуриб.

НАЗАРМАТ.

ИККИ ҒАЗАЛ

Дилинг ойнаси, дўстим, жаҳонда беғубор ўлсин,
Чаманлар сайргоҳинг, улфатинг ҳур, нозли ёр ўлсин.
Фароғат айши чоғингни кўролмас эрса ағёрлар,
Элу-юрт олдида мажруҳ бўлиб ҳам шармисор ўлсин.

Сени ардоқлаган гулшан ҳамиша беҳазон билгил,
Кўзинг нури каби сақла, сенга бу имтиҳон билгил,
Ҳаётинг борича қувна, чаманлар ошнён билгил,
Ўзинг ёлғиз эмас ёнингда ул кўзи хуммор ўлсин.

Ёрингга кўнглингни бердинг, садоқатли, вафодор бўл,
Муҳаббат бобида Фарҳоду-Мажнунларга сардор бўл,
Эй Тамкин, хумор кўзга ўзинг ёлғиз харидор бўл,
Жавоб мактубини сақла юракда бир тумор ўлсин.

* * *

Жонон десам эй дилбар балки уёласанми?
Ишқингда куйди бу жон чиндан инонасанми?
Боқмай ўтиб кетарсан ҳар тонг саҳар ёнимдан,
Лайли бўлиб ўзингсан Мажнун диёласанми?
Дилимда анча гап бор, деёлмайин юрарман,
Жону-дилим билан мен чиндан сени севарман.
Тил таржимон бўлса-гар юракдагин деярман.
Гулшанда гул очилмуш, бирга бороласанми?
Ҳажрингда куйди бу жон лутф айлагин эй жонон.
Раҳм айлагин қийнама, қийналди энди бу жон.
Кўз учида бир қара Тамкинни этма гирён,
Ошиқлиғимни сенга чиндан билэласанми?
Қўй қийнама бу жонни шунда қололасанми?

Ш. ТАМКИН.

МЕҲРИБОН ҚАЛБЛАР

Туйда «Тез ёрдам» машинаси 7-болалар касалхонасининг қабулхонаси олдида келиб тўхтади.

Машинадан шамоллаган бола билан она, уларни олиб келган врач ва ҳамшира тушдилар. Бемор ўзини билмас, онанинг бағрида гоҳо-гоҳо тамшанар эди. Она Р. Усмонова болани қаттиқ шамоллатиб, зотилжам қилиб қўйгани учун врачлар олдида узр сўрагандек термулар эди.

Навбатчи доктор Кошиф Қодиров ҳамширалар ёрдамида дарров укол қилди ва болани иссиқ палатага олиб чиқди.

Тонг отди.

Ўз одати бўйича касалхонага барвақт келадиган бош врач Қулаҳмад Ризаев беморларни бир-бир кўздан кечириб, атрофидаги врачларга, ҳамшираларга қай касалнинг қандай даволаниши ҳақида кўрсатма бериб, анча оғир касал Темур ётган кроватга яқинлашди. Бола харсилларди, унинг нафас олишини доктор қайта-қайта тинглади, бемор икки томонлама зотилжамлигини аниқлади. Бемор давоси ҳақида кўрсатма берди.

Бош врач Қ. Ризаев, тажрибали врач П. Хараламбиду, К. Ёқубова, ҳамширалар раҳбари Ғуломжон Мақсудов ва бошқалар беморларни туну кун даволадилар.

Тошкент Октябрь район Сағбон кўчасидаги 7-бирлашган болалар касалхонаси 100 ўринга эга. Касалхона коллективи аҳоли орасида катта обру қозонган.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг болалар ва туғруқхоналар бошқармаси бошлиғи Л. К. Скорнякова яқинда бу ерга келиб даволаниш усулларини кўздан кечириб, врачларнинг ишига юксак баҳо берди.

Касалхона ҳузурида 19-болалар поликлиникаси ҳам бор. Унга тажрибали врач Лола Жалолова раҳбарлик қилади. Поликлиника шифокорлари Октябрь районидаги 100 га яқин боғча, мактаб, ясли ва болалар уйларида бўлиб, болаларнинг саломатлигидан кўз-қулоқ бўлиб турадилар.

Бундан ташқари, касалхона ихтиёрида «Октябрь 40 йиллиги» маҳалласи аҳолиси учун поликлиника, Қумлоқ маҳалласида эса янги амбулатория очилди. Бу касалхона ва амбулаторияларга вақти-вақти билан республикамизнинг атоқли врачлари, медицина фанлари доктори И. Г. Титов, медицина фанлари кандидати Илёс Фозилов, Маҳсума Обидова ва хирург А. Хафизов ҳам келиб турадилар.

Доктор Қ. Т. Ризаев даволаш усулларини яхшилаш учун Ленинградга, Киевда илмий командировкаларда бўлиб, бу ердаги врачларнинг иш тажрибасини ўз врачларига етказди.

Фарзандлар соғ-саломат ўсадилар, чунки қалби шифокор, кеча-кундуз бетиним бу чин инсонлар келажакнинг эгалари бўлган фарзандлар ҳақида доимо ғамхўрлик қиладилар. Шунинг учун бу касалхона бир қанча Фахрий ёрлиқларга, ўртоқ Ризаевнинг ўзи эса «СССР соғлиқни сақлаш аълочиси» значоғига эга.

Бу ерда марказий шаҳарлардаги касалхоналар тажрибалари асосида район бўйича ота-оналарнинг конференциялари ҳам ўтказиб турилмоқда.

Дард кўрмагин асло азиз
шифокор,
Дардлиларга доим, шифосан
ўзинг.
Ҳар фарзандда сенинг
ўйинг ҳиссанг бор,
Ақл-идрокинг-ла баробар
сўзинг.
Сенга ҳурмат билан қарайди
элинг,
Гўдаклар кулгуси сенинг
туфайли.
Фарзандга боғлиқдир
мусаффо дилинг,
Сенга қўшиқ каби айтамап
балли!
Тонгларни тонг демай, кечаю
кундуз,
Шифобахш қалбингла
қиласан хизмат.
Кўксингда порласин ҳаёт
юлдузинг,
Сенинг юрагингда инсоний
ҳиммат.

Ю. ҲАМДАМОВ.

Суратда: бош врач Қулаҳмад Ризаев шифохонада даволанаётган чақалоқни кўздан кечирмоқда.

Э. Эргашев фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҒАЛАТИ МОСЛАМА

Бебош шоферга йўл қоидаси, нормадагидан ортиқ тез юришнинг фалокати қанча тушунтирилмасин, барибир у тезликни ошириб, газни босаверади.

Ана шундай бебош шоферларга қарши кашфиётчи Н. Дашченко спидометрга ўхшаш қурилма кашф этди. Унинг шкаласи мумкин бўлган тезликни олдидан кўрсатади. Прибор «стрелка»си белгиланган нуқтага етгач, двигатель цилиндрлардан бирига учқун бериб, автоматик тарзда тўхтайди. Мотор тўрт цилиндрда эмас, уч цилиндрда ишлай бошлайди. Унинг қуввати камайгач, тезликни ошириш мумкин бўлмайди.

МАЙ ҚУНҒИЗИ

Бу саволга «қаноти бўлгандан кейин учади-да», деб осонгина жавоб бериш мумкин. Аммо аэродинамика қонунлари бўйича май қўнғизи учолмаслиги керак. Назарий жиҳатдан қараганда қўнғиз қанотининг кўтариш кучи учишни таъминлай олмайди.

Аммо у учади! Нега? Ҳозир олимларнинг катта группаси ана шу саволга жавоб топиш устида тадқиқот олиб боряпти. Мутахассисларнинг айтишларига қараганда, агар бу ғалати ҳодисанинг сири топилса, авиация қурилишида мутлақо бурилиш ясалади.

КИТЛАР КАСАЛИНИ ЎРГАНИШДАН МАҚСАД

Китсимон мавжудотларнинг кўпчилиги инсонга хос касалликлар билан оғрир экан. Хроник ангина, жигар циррози, плевритлар, ўпка шамоллаши каби касалликлар шулар жумласидандир. Кашалотларнинг буйрагида тош пайдо бўлади, дельфинлар йирингли пневмония ёки ошқозон ярасидан ўлади.

Китлар рак билан ҳам касалланади. Аммо уларнинг организми бу ёмон шишга қарши актив курашади. Кўпгина кекса китлар атеросклероздан азоб чекади.

Олимлар китларнинг касалини ўрганишдан инсон дардига эффектлироқ даво топишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Чунки китлар эволюция жараёнида ўз касалликларига қарши курашишни ўрганиб олганлар. Ана шу курашнинг сири топилса, олимлар изланишининг инсонга катта нафи тегади.

Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг парник хўжалигида кўплаб помидори етиштирилмоқда. Суратда: колхозининг илғор аъзоси Ҳидоятхон Ниғматова.

Х. Ҳайтмуҳамедов фотоси, (ЎзТАГ).

Спорт

ФУТБОЛ. Франциянинг «Франц-футбол» ҳафталигининг ҳар йили энг яхши футболчига бериладиган «Олтин тўп» мукофотини бу йил ирландиялик Жорж Бест олди. Бу футболчи шу йил баҳорда Европа чемпионлари кубогини қўлга киритган Англиянинг «Манчестер Юнайтед» клуби сафида ўйнаган. Бест Европанинг 25 мамлакати журналистлари ва мутахассислари иштирокида ўтказилган савол-жавобда 61 та овоз олди.

БРАЗИЛИЯ футболининг «Қора марварилди» Пеле киритган тўплари мингтага етяпти. Профессионал футболчи сифатида 1957 йилдан бери мусобақаларда қатнашиб келаётган бу футболчи шу йилнинг ўзида 60 та тўп киритди. Футбол шоҳининг ҳозиргача киритган жами тўплари 938 тага етди.

ШАХМАТ. Пойтахтдаги шахмат-шашка клубида шахмат бўйича шаҳар биринчилигининг ярим финал мусобақалари тугади. Мусобақалар икки группада ўтказилди. Биринчи группада мастерликка номзод В. Харламов ғолиб келиб, финалга йўлланма олди. Мухлисларга жуда яхши таниш бўлган 15 ёшли Э. Ким ҳам кучлилар бахсида иштирок этади.

Энг сўнгги йўлланма учун мастерликка номзод Б. Перевозников билан ёш шахматчи О. Шахватов ўртасида жиддий кураш бўлди. Кейинги турларни жуда яхши ўтказган Б. Перевозников сўнгги турда М. Фенин билан бўлган учрашувда ярим очко йўқотди. Бу унга қимматга тушди. О. Шахватов эса рақибини енгиб финалга йўлланма олди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теленгиликлар. 18.15 — Қувноқ шаҳарча (болалар учун қўғирчоқ фильм). 18.35 — Пионервожатийларнинг сиртқи мактаби, 19.00 — Янги йил олди рекламаси, 19.25 — Музикали эшиттириш, 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Ер ва эл, 20.30 — Телеянгиликлар, 20.45 — Янги йил совғалари, 21.10 — Ленин ҳақидаги китоблар («Ленинномаъ» программаси), 21.55 — Ёрқин ҳаёт (тележурнал).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Олмаота кўрсатади.
20.05 дан — Фрунзе кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 28/XII да Русалка.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/XII да Замон драмаси, 28/XII да Улимдан кучли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XII да Бағри тош, 28/XII да Ёшликда берган кўнгил.

КИНО

Ортимизда Москва — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Геленкадан қандай қутилиш керак? — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Грек Зорба — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (кундуз соат 5, кеч 6-40, 8-20 минут ва 10 да).

Муҳаббатнинг уч туни — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Сирли монах — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Омон келди — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, 11-40 минут, кундуз 1 ярим ва 3-20 минутда).

Ҳаводаги саргузаштлар — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 8 яримда).

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

27, 28 декабрда

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз МИРКАРИМОВА,

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ,

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Отамурод ҲОЖИЕВ ва бошқалар қатнашадилар.

Программани Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна ТОЖИБОЕВА олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИ САВДО МАРКАЗИ МАЙДОНИДА ЯНГИ ЙИЛ САВДОСИНИ ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

Бу ерда ҳар куни кулинария ва кондитер буюмлари, шунингдек яримфабрикатлар билан савдо қилинади. Бундан ташқари балиқ, гўшт, сабзавот, ҳамир яримфабрикатлар ва кулинария, кондитер буюмлари тайёрлаб бериш юзасидан қуйидаги пунктларда заявкалар

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:

1-ошхона — Пионерская кўчаси, 122-уй. Телефон 7-7-03-30.

Чилонзор массиви, 1-квартал, Чилонзор кўчаси, 4-уй;

16-ошхона — Чилонзор, 5, квартал «Россия» қурилиш шаҳарчаси. Телефон 7-7-99-32.

Кечаларга, тўй ва банкетларга хизмат кўрсатиш учун заявкалар қабул қилинади:

1-ошхонага қарашли «Юбилейное» кафеси — Чилонзор, 2-квартал;

2-ошхонага қарашли «Березка» кафеси — Чилонзор, 12-квартал;

5-ошхонага қарашли «Мевазор» кафеси — Чилонзор, 19-квартал;

6-ошхонага қарашли «Утро» (Чилонзор, 11-квартал), «Солнечное» (18-квартал), «Киевлянка» (13-квартал) кафелари.

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ БОЛАЛАР УЙЛАРИ, ИНТЕРНАТЛАРИ, КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«5-декабрь» Пойафзал фабрикаси оёқ кийимларини перечисление орқали ремонт қилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Баранов кўчаси, 54-уй.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ 1989.
ИНДЕКС — 6469.
Р. 03046.